

ВІРА і ЖИТТЯ

4•2026

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО МІСІОНЕРСЬКОГО ТОВАРИСТВА «СВІТЛО НА СХОДІ»

Покликання

Краща частка

Так чинив Христос

Усе для Його слави

Я з вами!

...Як Ти, Отче, в Мені, а Я в Тобі, –
щоб і вони в Нас були.
Ісус Христос

ГОСПОДЬ З ТОБОЮ

У Біблії часто натрапляємо на вислів: «І був Бог з ним». Здається, простий вислів, звичний для тих, хто постійно читає Слово Боже. Але як багато він означає! По суті, це винятковий привілей цілісного, високого, по-справжньому славного життя.

Якщо з вами Всемогутній Бог, Який Своєю силою все створив, установив фізичні й духовні закони, має владу над тим, що на небі й на землі, то нічого більшого вже й бути не може!

Це означає, що ви в епіцентрі неймовірної Божественної любові, найніжніших батьківсько-синівських взаємин; ви розумієте свою місію та з радістю й задоволенням звершуєте її силою Всемогутнього Бога.

Комусь може здаватися, що це всього лише мрія спраглого серця, що живе у сповненому зла світі.

Але це сенс Нового Завіту, причина приходу Ісуса Христа: «Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб над міру мали» (Ів. 10:10).

Це і є життя з Богом – з Ісусом Христом і в Ньому.

Ісусу Навину Бог дав неймовірну обітницю, пообіцявши, що не покине його у виконанні доручення щодо ізраїльського народу: «Тому Я тобі наказую: будь хоробрим і мужнім! Не жахайся і не бійся, адже **ГОСПОДЬ, твій Бог, буде з тобою** скрізь, куди б ти не пішов!» (Іс. Нав. 1:9).

Та суть нового завіту Бога зі спасенними ще вища та славіша – «щоб усі були одне, – так, як **Ти, Отче, в Мені, а Я в Тобі, – щоб і вони в Нас були**; аби світ повірив, що Ти Мене послав. І Я передав їм славу, яку Ти Мені дав, – **щоби були одне, як і Ми одне. Я в них, а Ти – в Мені**; хай будуть досконалі в єдності, аби світ пізнав, що Ти Мене послав і полюбив їх, як і Мене полюбив» (Ів. 17:21–23).

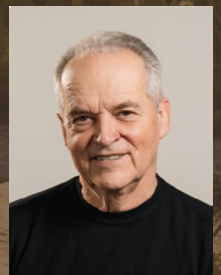
Це Божий задум щодо Його Церкви – її слава в Христі...

Звертаюся до всіх, хто має сміливість і впевненість називати себе дитиною Божою: будьте мужніми, адже Всемогутній Бог з вами, Він у вас і ви в Ньому, якщо ви дійсно народилися від Бога (згори). Смиренно, але високо тримайте це знамено...

У Посланні до римлян (8:31) написано: «Що ж скажемо на це? Якщо Бог за нас, то хто проти нас?» І справді, яка різниця, хто проти нас?

Саме цій надзвичайно важливій темі присвячений цей номер журналу. Міркуємо, радіємо та схилиємося в подяці перед неймовірним задумом Божим, перед величчю Його благодаті.

Василь ДАВИДЮК,
головний редактор

У ГОЛОВНОМУ – ЄДНІСТЬ,
У ДРУГОРЯДНОМУ – ВОЛЯ,
У ВСЬОМУ – ЛЮБОВ.

Бл. Августин

БОЖІ ОБІЙМИ

Як хочеться зануритися в тишу
Посеред марноти життєвих буднів,
Як хочеться відчувти Бога більше,
З Ним наодинці просто так побути.

Не поспішати до турбот щоденних,
Насолодитись вічності моментом...
Я знаю, що пригорне Бог до Себе,
І можу бути з Ним завжди відверта.

Але чомусь немає слів на серці,
Лиш хочеться у тиші помовчати,
Нехай тепло із рук Його проллється...
О, як Він вміє ніжно обіймати!

Не треба слів, вони тут недоречні,
Обійми Божі – то велика сила,
Бо в них ти почувашся безпечно,
Й, здається, виростають віри крила.

І дух твій бачить те, що неможливе,
Хоча й реальність інше промовляє.
«Все буде добре» – в серці голос лине,
І впевнено в майбутнє вже ступаєш.

В обійми люблячого Батька поспішаю...
Бо як без них пройти життя дороги?
Не раз тривожно на душі буває,
А спокій віднайду лише у Бога...

Люблю занурюватись кожен раз у тишу,
Й переживати миті незбагненні,
І з кожним разом прагну Бога більше,
Він – моя сила, Він – моє натхнення.

19.09.2024

Ірина КОСАРЧУК

У НОМЕРІ:

4

Проповідь

Михайло ЧЕРЕНКОВ

Я З ВАМИ

7

Мала кафедра

Вальдемар ЦОРН

ПОКЛИКАННЯ

8

Роздуми над Словом

ЄДНІСТЬ

10

Проза

Людмила ШТОРК

ДИХАТИ! ДИХАТИ!

12

Питання-відповідь

Василь ДАВИДЮК

ДЕ БОГ?

13

Про Слово вічне

Вальдемар ЦОРН

ЛЕГІТ

14

Есе

Григорій БЕРГ

КРАЩА ЧАСТКА

16

Думки вголос

Павло МИНАЄВ

О БЛАГОДАТЬ!

19

Аргумент

Сергій ГОЛОВІН

СВІДЧЕННЯ ГЕНЕТИКИ

20

Духовна стаття

Олександр СИБІЛЕВ

ТАК ЧИНІВ ХРИСТОС

22

Наше інтерв'ю

Андрій БОНДАРЕНКО

УСЕ ДЛЯ СЛАВИ ЙОГО

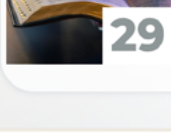

26

З місіонерських ланів

Олександр КАТАНА

ГОСПОДНІ ЧУДЕСА

29

Гортаючи старі сторінки

Ернст МОДЕРЗОН

ПРО ЧИТАННЯ БІБЛІЇ

Чи є слова, які давали б нам сили пройти найважчі обставини? Чи є слова, які відкривали б нам світло в кінці темного тунелю? Чи є слова, які б заспокоювали наші найсильніші страхи й повертали радість? Чи є слова, у яких ми могли б почути й віднайти надію, побачити майбутнє? Такі слова є. Але не всі про них знають. І вони не для всіх. Ці слова Ісус говорить наприкінці євангельської історії: «Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28:20).

Я впевнений, кожен хотів би почути ці слова, кожен хотів би Божої охорони й допомоги на своєму життєвому шляху. Але далеко не кожен почує їх на свою адресу. Дозвольте нагадати умови, за яких ці слова можуть щось означати для нас, можуть стати обіцянкою для нас особисто. Щоб зрозуміти зміст цих слів і умови, за яких вони будуть дієвими, важливо прочитати попередні вірші Євангелія: «А одинадцять учнів пішли до Галилеї на гору, куди вказав їм Ісус, і, побачивши Його, поклонилися, а деякі засумнівалися. Та Ісус, підійшовши, промовив до них: Дана

Я З ВАМИ

Мені вся влада на небі й на землі. Тож ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам» (Мт. 28:16–20).

Кому Ісус каже ці сповнені сили слова: «Я з вами»?

По-перше, Він говорить їх учням, які слухняно пішли туди, «куди вказав їм Ісус».

По-друге, слова Спасителя звучать до Його учнів – недосконалих, схильних до перепадів почуттів і настроїв, до розчарувань і підозрілості; слова підбадьорення звучать до тих, хто побачив Його і при цьому «деякі засумнівалися».

По-третє, Ісус обіцяє бути з тими учнями, хто визнає Його владу над усім «на небі й на землі».

Нарешті, по-четверте, ця обіцяниця постійної Божої присутності стосується всіх тих, хто серйозно поставиться до виконання Його великого доручення: «Ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів».

Якщо уважно перечитати ці тексти й задуматися над їхнім змістом, то стане зрозуміло, що надії більшості людей на те, що Бог з ними чи на їхньому боці, не виправдані. Бог обіцяє бути з тими, хто хоче бути з Ним. Він не нав'язує Своєї присутності й не надає Своєї охоронні послуги тим, хто, живучи абияк, хоче використовувати Його у власних інтересах.

Зрозумійте цю думку правильно: Бог хоче бути з людьми, Він

доступний для кожного, хто прикличе Господнє Ім'я (див. Дії, 2:21); Він «недалеко» для кожного, хто шукає Його присутності (див. Дії, 17:27). Але Він не обіцяє Своєї присутності тим, хто відкидає Його або постійно зраджує. Бог знову і знову пропонує людям зробити свій вибір: чи хочете ви бути зі Мною? Адже Свій вибір Він зробив першим – ще при творінні світу й людини «за Нашим образом й за Нашою подобою». Тоді Бог сказав: «Дуже добре» (Бут. 1:31), хоча вже незабаром людина зробила свій гріховний вибір і опинилася поза Едемським садом і поза спілкуванням з Богом. Наприкінці історії ми побачимо, що Бог відновить єднання з людьми: «Ось Божа оселя з людьми; і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними – їхній Бог» (Об. 21:3). Це початок і кінець історії світу – втрачена та знову набута єдність із Богом.

Тільки Христос уможлиблює відновлення спілкування та єдності людей з Богом. Цікаво, що останні слова Христа «Я з вами» наприкінці Євангелія від Матвія звучать як підтвердження й розвиток того, що ми читаємо на самому початку цього Євангелія. У першому розділі згадується стародавнє пророцтво Ісаї: «Дадуть Йому ім'я Емануїл, що означає: З нами Бог». Це пророцтво дарує людям щасливу надію здобути Божу присутність, хоча, як ми знаємо, нащадки відкинуть пророків, а втіленого Бога розпнуть. І тоді ми чуємо слова Христа, звернені до одинадцяти учнів, до нечисленної групи гнаних свідків розп'ятого й воскреслого Месії: «Я з вами». Це не лише обітниця сили, це також особливі повноваження представляти Бога в цьому світі.

Доки Божа Церква виконує Його доручення, свідчить про Нього та виявляє Його, вона під Божим захистом і непереможна. Доки ми слухняно виконуємо те, що Бог наказав нам, ми можемо бути спокійними та впевненими в Його присутності. Якщо ж ми не дотримуємося Його повелень і не навчаємо цього інших людей, то втрачаємо обіцяну силу Його присутності. Так було в історії Ізраїлю. Подивімося на деякі тексти, де обітниця «Я з вами» звучить разом з покликанням представляти Бога і служити Йому.

Ось що говорить Господь до батька віри – Авраама: «Я – Бог Всемогутній! Ходи зі Мною... І укладу Мій Заповіт між Мною і тобою, та між твоїми нащадками після тебе в їхніх поколіннях як вічний Заповіт, щоби бути Богом тобі й твоїм нащадкам по тобі» (Бут. 17:1, 7). Інакше кажучи, Господь обрав Авраама для свого плану й уклав з ним завіт. А щоб Авраам міг виконати свою роль – через нього знання про істинного Бога отримали всі народи землі (див. Бут. 12:3), – Господь дав йому нове ім'я, нову землю, велике потомство й гарантії майбутнього.

Благословення Авраама було не в безлічі його потомства, не у великих отарах і не в ханаанській землі, а в його особливих стосунках з Богом. Батько віри пізнав Бога сам і зробив Його ім'я відомим для всіх народів землі. Нащадки Авраама продовжили цю лінію та отримали від Бога особисте підтвердження завіту. Ось що Бог сказав Ісаакові: «Не йди до Єгипту... Я буду з тобою і поблагословлю тебе, тому що всі ці землі даю тобі й твоїм нащадкам. Я виконаю Свою клятву, якою присягнувся твоєму батькові Авраамові. Я розмножу твоїх нащадків, як зорі на небі, і дам твоїм поколінням усі ці землі. В твоїх нащадках

благословляться всі народи землі, тому що Авраам послушав Мого голосу і дотримувався Моїх велень і Заповідей, Моїх постанов і законів» (Бут. 26:2–5).

А ось що пізніше почув Яків: «І ось Сам Господь став на неї вгорі й промовив: Я – Господь, Бог твого батька Авраама, і Бог Ісаака. Землю, на якій ти спиш, дам тобі та твоїм нащадкам. А твоїх нащадків буде як земного піску. Вони поширяться на захід і на схід, на північ і на південь. У тобі й у твоїх нащадках благословляться всі племена землі. Ось Я з тобою, і оберігатиму тебе всюди, куди підеш, і поверну тебе в цю землю; не залишу тебе, доки не виконаю всього, що Я тобі сказав» (Бут. 28:13–15).

Бог обіцяє патріархам віри Свою вірну присутність: «Я з тобою». Нагадує про покликання бути благословенням для всіх народів землі й дає все необхідне, щоб його виконати, – потомство, землю та захист.

Та спливе зовсім небагато часу, і народ ізраїльський, покликаний бути свідком великого Бога для всіх народів землі, стане рабом у Єгипті й забуде про своє особливе покликання. Але й у цих обставинах Бог продовжить відкривати Себе Своему народові, а через Свій народ – усьому світові. Бог являв Свою силу: руйнував імперії, звільняв Своїх обраних, проводив через пустелі та дарував обіцяну землю.

Цікавий діалог відбувся між Богом і Мойсеєм: «Мойсей же сказав Йому: Якщо Ти Сам не підеш, то й не виводь нас звідси. Як же інакше стане відомо, що я і Твій народ дійсно знайшли милість перед Тобою, як не тим, що Ти, справді, йтимеш разом з нами? Саме цим я і Твій народ будемо відрізнятися від усякого іншого народу, який є на поверхні землі. І Господь сказав Мойсеєві: Я зроблю тобі за цим словом, яке ти сказав,

**ДОКИ МИ СЛУХНЯНО ВИКОНУЄМО ТЕ,
ЩО НАМ НАКАЗАВ БОГ, МИ МОЖЕМО БУТИ
СПОКІЙНИМИ ТА ВПЕВНЕНИМИ В ЙОГО ПРИСУТНОСТІ**

бо ти знайшов милість в очах Моїх. Я знаю тебе на ім'я» (Вих. 33:15–17).

Мойсей уже мав у житті все, про що інші могли тільки мріяти. Тепер він вирушає в цю небезпечну мандрівку не тому, що прагне влади чи землі, а тому, що хоче знати Бога й бути з Ним. Ось що зробить його самого особливим, а також його народ, який буде «відрізнитися від усякого іншого народу, який є на поверхні землі», – присутність Бога. Мойсей розуміє це краще за всіх своїх одноплемінників, він цінує стосунки з Богом і передає цю добру спадщину своєму наступнику Ісусу Навину, який мав завоювати обіцяну землю, але нізачо б із цим завданням не впорався, якби не почув Божі слова: «Я і з тобою. Я не залишу тебе, й не відступлю від тебе» (Іс. Нав. 1:5).

Минали довгі роки, коли Ізраїлем правили поставлені Богом судді, і одного разу народ зажадав собі царя, подібного до язичницьких

благословення не для особистого користування, а для виконання Божого плану. Його ім'я стало великим не через завоювання чи накопичені багатства, а завдяки близьким стосункам з Богом. Він став прабатьком Ісуса Христа, Якого на початку Євангелія від Матвія називають Сином Давида та Сином Авраама (див. Мт. 1:1). Ось у чому велич древніх – вони змогли передати знання про Бога, продовжити історію спасіння, послужити Божому плану.

І не лише окремі отці віри, царі та пророки, а й увесь Ізраїль був покликаний служити цій меті – бути благословенням для народів землі. І доки він був вірний цій місії, чув підбадьорливі слова: «Але тепер так говорить Господь, Який створив тебе, Якове, – Який тебе сформував, Ізраїлю: Не бійся, бо Я тебе викупив, назвавши тебе на ім'я, – ти Мій! Коли переходитимеш через води, – Я буду з тобою, – через ріки, вони

місію. Учні колись тільки слухали про Божі обітниці, дані отцям віри й усьому Ізраїлю, а тепер самі почули ці сповнені сили слова від Свого Учителя, Господа і Бога. Вони зрозуміли, що мають продовжити цю славу історію.

Розповідь про людей, яких Бог закликає, охороняє та благословляє, проходить через усю Біблію – від першої до останньої книги. І завершується Писання характерними словами: «Благодать Господа Ісуса з усіма. [Амінь]» (Об. 22:21). Наш Господь буде з нами – вірною Йому Церквою – у всьому, що має статися. Він завершує історію та відкриває вічність. Він Альфа і Омега (див. Об. 22:13), початок і кінець. Нам нема чого боятися: ми не залишені й не загублені, ми є частиною Його історії. Про що нам дійсно варто хвилюватися – це про вірність своєму покликанню, щоб виконати Його доручення, бути Його свідками та благословенням для народів землі.

Ніде в Біблії Бог не говорив нам: робіть що хочете й ні про що не турбуйтеся, бо Я завжди буду з вами. Ніколи Бог не обіцяв нам Своєї присутності на кшталт «даху» для нашого свавільного та норовливого життя. Але ось що Бог нам обіцяв напевно: якщо будемо виконувати Його волю, якщо будемо вірними отриманому від Нього покликанню, то Він буде з нами, ділячись із нами владою та силою, супроводжуючи та спрямовуючи нас у нашому служінні. Ось чому Біблію не варто читати як збірку добрих обіцянок для всіх людей, бо найдорожчі Божі обітниці призначені тим, хто належить і служить Йому.

А до всіх інших поки що звучить запрошення: «Ідіть за Мною» (Мт. 4:19). Тих, хто залишив усе й пішов за Ним, хто став Його учнем і свідком, Бог ніколи не залишить.

Михайло
ЧЕРЕНКОВ

ЯКЩО БУДЕМО ВИКОНУВАТИ ЙОГО ВОЛЮ, ЯКЩО БУДЕМО ВІРНИМИ ОТРИМАНОМУ ВІД НЬОГО ПОКЛИКАННЮ, ТО БОГ БУДЕ З НАМИ

володарів. Перший цар і видатний воїн Саул втратив Божу присутність і загинув. На заміну йому Бог обрав Давида – і не для виконання забаганок народу, а для здійснення Своєї волі: «Знайшов Я Давида, сина Ессея, людину Мого серця, – він виконає всі Мої наміри!» (Дії, 13:22).

Щоправда, невдовзі Богові довелося навчати вже самого Давида, нагадуючи йому про покликання та відповідальність: «Я взяв тебе з пасовиська від отар, щоб ти був провідником Мого народу Ізраїлю. Я був з тобою скрізь, куди ти ходив; Я нищив перед тобою усіх твоїх ворогів, і Я учинив славетним твоє ім'я, на рівні великих імен на землі» (2 Сам. 7:8, 9). Давид отримав

тебе не затоплять. Якщо будеш йти крізь вогонь, – не попечешся, і полум'я тебе не обпалить. Адже Я, Господь, твій Бог, Святий Ізраїлів, – твій Спаситель!» (Іс. 43:1–3). Так Бог Ізраїлів говорить про Себе, а ось як Він говорить про Ізраїль у тому ж розділі: «Ви є Моїми свідками» (Іс. 43:10).

Коли Ізраїль чув від Господа «Я з тобою», він згадував, Кому належить і Кому служить. Це не тільки про порятунок від неприємностей, це нагадування про відповідальність перед Богом у виконанні цієї ролі.

Так само апостоли Церкви, чуючи від Ісуса Христа «Я з вами», знаходили спокій і впевненість у труднощах, а також чітко розуміли свою

ПОКЛИКАННЯ

Так апостол Павло передає слова Ісуса, коли Господь закликав гонителя Церкви стати її апостолом,

а саме – апостолом Ісуса Христа. Бог дав Своему посланцю чітке доручення: відкрити людям очі на Писання, на Ісуса Христа, на Євангеліє, на гріх, на викуплення та на дар вічного життя. У тому, що Павло цьому покликанню залишився вірним, ми переконуємося в кожному його посланні, у кожній проповіді, що дійшла до нас.

Ісус доручив Павлові закликати людей відвернутися від темряви й сатани та повернутися до світла й Бога. Апостол мав поставити людей перед вибором: вони хочуть жити у світлі чи залишатися в темряві? Багатьох із нас здивує це запитання – хто ж відмовиться від життя у світлі? Але Ісус сказав: «Це і є суд, що світло прийшло у світ, але люди полюбили темряву більше, ніж світло, бо їхні діла були погані» (Ів. 3:19). Так, люди відмовляються. І досить часто.

Ніщо так не гнітить людину, як тягар її провини. Ніщо так не руйнує душу, здоров'я, сім'ї, суспільство, як гріх! Ісус приніс людям порятунок від гріха. Розповідати людям про це, підтверджуючи слова проповіді Святим Письмом і силою Святого Духа, Ісус доручив Своему апостолу.

Мало хто з нас може похвалитися великою спадщиною. Але

*Я тебе посилаю, – відкрити їм очі, щоб вони
навернулися від темряви до світла та
від влади сатани до Бога, щоб одержали
вони прощення гріхів і спадок між
освяченими вірою в Мене.
Ісус – Савлу з Тарса*

Павло мав звіщати людям, що всі, хто приймає Ісуса своїм Господом і Спасителем, отримують спадок з усіма святими – з усіма, кого Бог зробив спадкоємцями Свого Царства. І це доручення Ісуса Павло виконував неухильно. Наприклад, він пише тим, хто прийняв Ісуса Христа: «Тому що ви не одержали духа рабства знову на страх, але одержали Духа синівства, яким кличемо: Авва, Отче! Сам Дух свідчить нашому духові, що ми – діти Божі. Якщо ж ми діти, то й спадкоємці, – спадкоємці Бога і співспадкоємці Христа, якщо тільки з Ним страждаємо, щоби з Ним і прославитися. Бо я вважаю, що страждання теперішнього часу нічого не варті порівняно з майбутньою славою, яка має з'явитися нам» (Рим. 8:15–18).

Слава Ісусу Христу за Його вірного служителя!

Не дивно, що Павло писав римлянам: «Адже я не соромлюся Радісної Звістки [Христа], тому що вона – Божа сила на спасіння кожному, хто вірить»!

Вальдемар ЦОРН

ЄДНІСТЬ

Я передав їм славу, яку Ти Мені дав.

Івана, 17:22

Про єдність у Церкві Христа багато говорять і пишуть. Єдність дуже важлива, адже відкриває чудові перспективи та є запорукою успіху навіть у найсміливіших проєктах. У ній виявляється величезна сила нашого Спасителя.

Але єдність між людьми, хоч і згуртованих навколо високої мети, як правило, не буває постійною і тривалою. Її руйнує людський егоїзм, жадібність, себелюбство... Справжня єдність потребує відкритості, щирості, чесності, шляхетності, любови.

А чи існує взагалі справжня єдність? Може, це лише наша блакитна мрія?

Насправді абсолютна єдність існує в Трійці, де немає пригнічення чи гордовитого піднесення, де взаємини визначає одне слово – любов. «Бог є любов» (1 Ів. 4:16).

Навіть ми, смертні, розуміємо, що любов не шукає свого, а прагне успіху ближнього, радіє здобуткам тих, кого любить. Кожен з нас певною мірою відчував це у своєму серці – і тоді щастя переповнювало душу.

Головна перешкода на шляху до такої єдності – відсутність справжньої любови, джерелом якої є Бог. І якщо ми не пов'язані з цим Джерелом, про реальну єдність годі мріяти, марнувати сили, розкривати довірливо серце, бо рано чи пізно людський егоїзм усе зруйнує, залишивши по собі глибокі рани.

А як щодо дітей Божих? Завдяки благодаті Божій і Його викупній жертві всі народжені від Бога

(духовно відроджені) єдині в Христі. Це факт, бо всі діти Божі становлять тіло Ісуса Христа – Церкву. Це Він об'єднав їх, помістивши в одне тіло.

Можливо, хтось іронічно посміхнеться: «Знаємо ми цю єдність... Скільки злості й образ між християнами різних конфесій».

І все ж практична єдність можлива між зрілими християнами, які мають глибокі взаємини з Богом і змінені Його любов'ю.

«Щоб усі були одне, – так, як Ти, Отче, в Мені, а Я в Тобі, – щоб і вони в Нас були; аби світ повірив, що Ти Мене послав. І Я передав їм славу, яку Ти Мені дав, – щоби були одне, як і Ми одне» (Ів. 17:21, 22). Не випадково Христос говорить про єдність як про знак настільки високих взаємин, що за нею можна судити про досконалі прояви Бога серед людей. Світ повірить, що Христос, Чиїм іменем називаються віряни, справді зійшов з небес і є одним цілим з Отцем, коли побачить, що єдність – гармонійні стосунки, побудовані на любові, – стала можливою між людьми та Богом і між Його дітьми.

Біблія закликає нас прагнути справжньої практичної єдності. Проти неї ведеться запекла боротьба. Адже в цій єдності, якої ми так бажаємо та яку заповів нам Бог, відкривається сутність істинного християнства і слава Божа.

Усе низьке, егоїстичне, амбітне, здобуте людством через гріх, намагається знищити цей дивовижний аромат неба, що проявляється в єдності дітей Божих.

Єдність – це висока мета. Вона свідчить про те, що ми перебуваємо в близьких стосунках з Богом, знаємо Його, і благодать Його в нас не марна.

Василь ДАВИДЮК

З НАМИ В ЧОВНІ

*А як настав вечір того дня, Ісус каже їм:
Переправимося на той бік.*

Марка, 4:35

Так починається євангельська історія, яку християни добре знають. Зауважмо, що ініціатива переправитися на інший берег належала Христові. Він узяв на Себе повну відповідальність за безпечне прибуття на той бік. У цій історії поєдналися: великий і непотопний Бог, велика Людина, велика буря, велика паніка, велика невіра, велике спасіння, велика тиша.

Християни всіх часів і народів об'єднані в одне – Церкву. Буквально це означає «покликані». Ініціатива покликати нас зі світу належить Христові. Ми не шукали Його. Це Він знайшов нас. І покликав за Собой. Наш шлях життєвим морем подібний до цієї євангельської історії. Як і учні, ми захопилися Христом і пішли за Ним.

Але Христос не обіцяв тихої прогулянки чи безтурботного круїзу. Він пообіцяв інше – ми обов'язково дістанемося протилежного берега. Іноді під тиском

життєвих обставин ми втрачаємо відчуття близькості Того, Хто пообіцяв успішне завершення шляху. Наші серця може переповнювати страх. Хтось зараз голодує, хтось хворіє. Комуś загрожує позбавлення волі чи навіть життя. Хтось втратив роботу. Хтось житло. Нас можуть накривати хвилі апатії, байдужості. У комуś через множення беззаконня охолола любов, і він забув, що будь-якої миті може досягти берега.

Хочеться нагадати (насамперед собі), що ми – «покликані». Покликав нас Той, Хто не може потонути. І якщо Він з нами в човні, то ми неодмінно досягнемо рятівного берега. Тому що Він Сам це пообіцяв. Для тих, хто зберіг віру, одного дня настане велика й урочиста тиша.

Це не тиша цвинтаря. Це тиша Царства Небесного. Там усі тривоги, болі, страхи, що наповнювали наші серця в дорозі, поступляться місцем вічному миру, спокою і блаженству. Тож, незважаючи ні на що, вірмо Йому!

Михайло ВЛАСЕНКО

СИЛОЮ БОЖОЮ

*Але в цьому всьому перемагаємо –
завдяки Тому, Хто нас полюбив.*

Римлян, 8:37

Гріх, важкі життєві обставини, гоніння та багато інших труднощів і випробувань вимагають неабияких сил, витривалості, стійкості. Теорію кожен вірянин добре знає: Христос живе в нас, тому ми все долаємо Його силою. Водночас ми знаємо, що треба докладати зусиль, бути на сторожі, не слабшати. Іноді здається, що тут виникає певна двоїстість: з одного боку є надія на допомогу згори, з іншого – особиста відповідальність.

Часто можна почути, що, хоч за нас бореться Ісус, багато християн день за днем, рік за роком борються з гріхом (зазвичай конкретним) і зазнають поразки за поразкою. Вони збирають усю свою віру, усю свою рішучість, підходять до фатальної межі, що відокремлює їх від «улюбленого» гріха, вступають у бій – і падають. Зневіряються, плачуть і залишаються осоромленими в цій війні.

Коли будівельники підіймають бетонні перекриття, прокладають дорогу в горах або риють величезний котлован, вони не покладаються лише на свою фізичну силу – її не вистачить для всіх цих робіт. Кранівник за допомогою підйомного крана переносить багатотонні вантажі. Піротехнік натискає кнопку – і після вибуху з'являється тунель. Екскаваторник керує величезним ковшем, виконуючи роботу десятків копачів. Потужні сили допомагають їм, але, щоб це стало можливим, потрібна участь самих робітників – їхні знання, вміння, навички.

Так само і християни власною, людською силою ніколи не переможуть гріх. Їм потрібні знання про Христа і про себе, вміння зробити правильний вибір і навичка послуху Господу. Потрібна свідома участь волі – закликати на допомогу Ісуса, довіритися Йому і стати в боротьбі на Його бік.

Тоді слова Святого Письма про те, що ми є переможцями в Христі, з теорії перетворюються на реальність.

Надія ОРЛОВА

Семен Вікторович лежав на порозі своєї невеликої квартири, а поряд суєтилися й галасували люди. Він не міг зрозуміти, як тут опинився, адже щойно був удома сам, двері зачинені. Не пам'ятав, як у напівнепритомному стані підійшов до входних дверей, відчинив їх і впав на порозі. За мить картина світу знову перед ним згасла, і він поринув у темряву. Йому здавалося, що хтось повільно, але впевнено перекриває кран подачі повітря.

– Дихати! Дихати! – прохрипів він.

Проте нічого не змінилося. Він зрозумів, що той, чий силует повільно проступав перед його очима, перекриває йому повітря. Різко смикнувся, схопив зухвальця за плече, розвернув до себе – і завмер. Перед ним було його власне обличчя.

ДИХАТИ! Д

«Це точно марення», – вирішив він. Але видіння не зникло, навпаки, стало чіткішим. За мить перед очима виникла нова картина: Семен Вікторович у юності. Триває служіння, і він уперше чує звістку про Христове спасіння. Радість здіймається хвилиною. У його житті з'являється сенс: він потрібний комусь, і цей Хтось не просто людина, а Сам Творець Всесвіту. Син Божий показав шлях повернення додому, де його, простого чоловіка, чекають! Серце закалатало частіше, груди наповнилися повітрям дивовижної чистоти! І попереду, як промінь світла, Христос, Який кличе йти Його шляхом. І Семен рвонув уперед, за Ним.

Однак видіння виявилось дуже коротким. Наступна картина показала ту саму особу – за кілька років.

– Я розумію, що Бог святий, але люди в церкві – це щось! – обурено вимовляє він. – Не можу зрозуміти, чому маю прощати їм чи розуміти їх?

Після цих слів Семенові стало важко дихати. Повітря вже не здавалося таким свіжим і чистим, як раніше.

Далі перед очима почали миготіти лише людські обличчя. Вони дедалі більше затуляли Ісуса. Спочатку погляд зупинявся на тих, на кому проступав відблиск світлого обличчя Вчителя, а згодом частіше увагу привертати гріхи ближніх, їхні недоліки. Важливішим ставало те, що заважало рухатися вперед.

– А він що? – указував Семен на чоловіка, озвучуючи його помилки та гріхи. – Чого це я маю щось робити, якщо він не хоче й кроку ступити?

З кожною претензією, з кожною реплікою повітря, яким дихав Семен, здавалося більш задушливим і брудним.

За мить картина знову змінилася. Побачив, як він іде з громади «грішників».

– Мені достатньо моєї родини. Я буду в домашній церкві, – рішуче сказав він. – Принаймні тут не смердить. Ніде мене не підставляли сильніше, ніж у церкві: безбожники бояться, що на них можуть подати до суду, а в церкві лише говорять, що це не по-християнськи. Я переконався в правдивості приказки: «Бійтеся християн: Бог прощає їм усі гріхи!»

Тоді, давно, промовивши ці слова, Семен не зрозумів, що сталося, але зараз чітко відчув: повітря все менше, дихати все важче. Серце билось нерівно: то шалено прискорювалося, то майже зупинялося.

Але видіння не закінчилися. Семен уже знав, що побачить далі: сварки з дорослими дітьми. Він кричить, що вони вибрали згубний шлях і не розуміють, що роблять. Потім побачив заплакане обличчя дружини. Марія з дітьми вирішила повернутися до церкви. А він кинув

ВІХАТИ!

їм услід «пророцтво», що їх обов'язково «прогнуть і підставлять», та крикнув, що тупі шукають товариства тупих.

Провівши рідних, Семен мовчки стояв, хапаючи повітря, наче викинута на берег риба, але не сумнівався, що це вони помиляються та скоро пошкодують про своє рішення. Але вони не пошкодували – залишилися вірними своєму вибору.

Наступна картина була простою: він сам у маленькій квартирі. Почувається героєм, бо не забрав житло в дітей і дружини, не позивався щодо майна, а просто пішов, оселившись у маленькій квартирі, яку купили старшому синові на час навчання в сусідньому місті.

Тепер він вільний і спокійний. Ніхто не вказує, що робити, ніхто не намагається переконати, що треба змінюватися самому, а не вчити інших життя, ніхто не «промиває мізки», як він любив повторювати. Хоча

іноді виринала думка: «Якщо я так прагнув свободи й нарешті отримав її, чому ж мені так погано?!»

Після останньої картини дихати стало неможливо: ненависний силует з його обличчям повністю перекрив кран подачі повітря. Семен схопив щось важке, що трапилося під руку, і вдарив цю істоту по голові. Він не думав, що таким ударом може вбити. Чоловік боровся за життя, хапаючись за рештки власного існування.

Десь у глибині душі він здивувався самому собі: «Ніколи б не подумав, що здатний на вбивство». Але заспокоював себе: усе це нереально, адже той, хто стояв біля крана подачі повітря, мав його обличчя. Після удару настала повна темрява.

«Невже це був я? – нажахано подумав Семен. – Невже я себе вбив?»

За лічені миті, майже не замислюючись, сам собі виніс вирок і виконав його. Але раптом у темряві він почув голоси:

– Я не знаю, скільки він пролежав непритомний. Я сусідка, ми майже не знайомі. Він жив як самотник.

– Гаразд. Здається, почав дихати. Сподіватимемося, що він не перетвориться на овоч через довгу відсутність кисню. Усе одно не дізнаємося, скільки часу не билось серце.

Груди боліли, але повітря почало надходити. За хвилину біля носа закріпили трубку – дихати стало набагато легше. Семен зрозумів, що кілька хвилин тому лікарі його реанімували. Машина швидкої допомоги із сиреною помчала до лікарні. Семену зараз було дуже добре: перед очима з'явився світлий образ Ісуса, Який мовчки, без докору, але із сумом дивився на нього.

– Що тобі до них? Ти йди за Мною, – нечутно промовив Він. –

Я сумував за тобою. Ми так давно не розмовляли.

– Вибач! За все вибач! – блідими губами промовив Семен.

– Що ви сказали? Ви мене чуєте? – запитала лікарка, що сиділа біля узголів'я. – Можете назвати своє ім'я?

– Так, я все чую та бачу. Усе гаразд. Навіть набагато краще, ніж ви думаєте, – усміхнувся хворий. – Мене звуть Семен Вікторович.

– Ну от і добре, ви навіть жартувати можете, – зраділа лікарка. – Отже, є шанс доїхати.

Коли Семена з реанімації перевели до звичайної палати, він попросив дозволу на міжміський телефонний дзвінок із кабінету завідувача.

– Не хвилюйтеся, я все оплачу. Просто моя родина зараз не тут, – перепрощуючи, запевнив він.

Почувши голос дружини, Семен обережно запитав:

– У мене ще є шанс повернутися?

– Так, я тобі відразу пробачила. Ми молимося за тебе, – відповіла Марія.

– Іноді інфаркт навчає того, чого не змогли навчити ні Біблія, ні близькі люди, – сумно промовив він.

– Я приїду до тебе, – не зволікаючи, сказала Марія. – Що тобі привезти?

– Себе. Більше нічого не треба, – тихо відповів він.

Дружина приїхала та привезла все, що могло знадобитися. А також вітання й побажання одужання від дітей і друзів, яких Семен називав колишніми, але які виявилися вірними друзями, що вміли любити і прощати по-справжньому. Тепер він був готовий переглянути багато своїх поглядів, але тільки час покаже, наскільки глибоко він вирішить змінитися, дозволяючи Світлу очистити його душу й виправити характер.

Одне Семен часто повторював, підводячи очі до неба:

– Господи, дякую, що Ти тут! Допоможи мені триматися Тебе й іти за Тобою. Усе решта – минуще.

Людмила ШТОРК

ДЕ БОГ?

Скажіть, де Бог, коли ми страждаємо? Таке враження, що наша доля – це хвороби, війни, втрата близьких людей, зрада друзів. Іноді здається, що Він залишив нас із нашими проблемами наодинці.

Для розуміння того, що відбувається в нашому житті і як Бог у всьому цьому бере участь, ми маємо Біблію. Значна її частина – це історія Ізраїлю, обраного Богом народу. Опис подій в історії Божого народу показує, що підставою для добра була обіцянка: «Я буду з тобою, Я буду твоїм Богом. І тому ти будеш благословенний: благословенний у полі та в місті; благословенний у плодах землі; благословенний у численності худоби; благословенний у множинному потомстві; благословенний миром і безпекою».

Історія Ізраїлю – його успіхів і страждань, поклоніння Богові та відступу від Нього, миру та воєн, свободи та полону – це завжди наслідок ставлення народу до Бога, до Його настанов і застережень.

Можна подумати: це ж очевидно – зрада такого високого покликання й честі бути вірним Богові

неминуче призводить до катастрофічних наслідків. Але апостол Павло говорить коринтянам, що євреї були застережливим прикладом для всіх народів: «Вони стали прикладом для нас, щоб ми не були пожадливі на зло, як були пожадливі вони» (1 Кор. 10:6).

Хтось скаже, що це стосувалося вірян у Коринті, які теж мають високе покликання. Але Писання говорить тут не про покликання чи спасіння благодаттю, а про моральні критерії – «були пожадливі на зло». Зло рано чи пізно обернеться на трагедію. Натомість добро завжди винагороджується. Писання не дарма каже: «Бо що лише людина посіє, те й пожне». Заповідь «шануй свого батька і свою матір, щоб довголітнім був ти на землі» звернена не тільки до тих, хто знає Закон, а й до всіх людей.

Коли люди називають себе християнами, а то й християнськими

країнами та народами, а самі чинять очевидні беззаконня, то хіба можна очікувати Божого благовоління? Хіба можна змінити Божі закони чи спонукати Його схвалити зло та гріх?

Послухаймо, що говорить про це Біблія: «Адже Він карає, засмучуючи людських дітей, не за бажанням Свого серця. Але, коли топчуть ногами всіх полонених землі, коли порушуються права людини перед очима Всевишнього, коли людина скривджена несправедливістю в суді, – хіба Господь усього цього не бачить? Хто може сказати, – і те станеться, якщо Господь не накаже, щоб так і справді було? Хіба не за наказом Всевишнього трапляється добре й погане? Чому нарікає кожна жива людина? Нехай би вона нарікала на власні гріхи» (Плач, 3:33–39).

Коли Бог «тихо» промовляв до Ізраїлю через пророків, люди не хотіли слухати. Тоді Він заговорив «голосно» через їхніх ворогів, щоб зупинити Свій народ на згубних шляхах.

Ви пишете: «Іноді здається, що Він залишив нас із нашими проблемами наодинці». Ні, Бог не залишив, Він вирішив з нами серйозно

поговорити. А коли Бог говорить, не варто вказувати Йому на тих, хто нам здається значно гіршим за нас. У Євангелії є такі рядки: «У відповідь [Ісус] сказав їм: Чи ви думаєте, що ці галилейці, які так постраждали, були більш грішні від інших галилейців? Ні, кажу вам; але якщо не покається, то всі так само загинете» (Лк. 13:2, 3).

Бог пропонує нам перевірити своє серце й покаятися. Він хоче, щоб ми порівнювали себе не з кимось, а з Ним.

Страждання – це важке випробування, але водночас і засіб, що рятує нас від згубних шляхів і гордині. Один із друзів Йова зробив таке спостереження: «Але людина народжується для страждання, як іскра, щоб летіти вгору» (Йов, 5:7).

Бог не забув людей землі й не залишить без суду жодне зло. Він хоче, щоб ми подивилися вгору та щиро звернулися до Нього: у Нього суд і милість, і той, хто сподівається на Нього, не буде осоромлений.

Однак страждання по-різному впливають на людей. Одних вони роблять добрішими, поблажливішими, м'якшими. Інших ожорсточують: серця стають запеклими, вони починають мститися, озлобляються на всіх і все. Ті самі обставини викликають різну реакцію.

Писання говорить: «Блаженна людина, сила якої в Тобі, бо в її серці всі дороги до Тебе. Проходячи Долиною Плачу, вони відкривають у ній джерела, а ранній дощ зрошує її благословенням. Вони все більше й більше зміцнюватимуться в силі, поки з'являться перед Богом на Сіоні» (Пс. 84:6–8).

Він – Бог. Йому належить влада над людьми й народами. І нехай усе творіння по-божно схилиться перед Ним.

Пастор
Василь
Іванович
ДАВИДЮК

ЛЕГІТ

І Я виявив їм Твоє Ім'я, і виявлятиму, щоб любов, якою Ти полюбив Мене, була в них, і Я – в них.

Ісус Христос

Вечір, тиша. Тільки легіт шелестить листям старих смоківниць у саду. На темному небі міради зірок. На Оливній горі ще немає готелів, а Єрусалим не залитий морем рекламних вогнів. Тому зорі такі яскраві та близькі. Легко уявити людей, які оточили улюбленого Вчителя – Ісуса з Назарета. Обличчя учнів сумні: Учитель щойно повідомив, що незабаром піде до Батька.

Ісус бачить їхній смуток і каже: «Але Я істину вам кажу: краще для вас, щоб Я пішов. Бо якщо Я не піду, то Утішитель не прийде до вас. Якщо ж піду, – пошлю Його до вас» (Ів. 16:7).

Учні вірять Ісусові. Чи не хотіли б і ми бути поряд з Ісусом, слухати Його слова, дивитися Йому в очі, спостерігати за Ним?! Ми розуміємо учнів і їхній смуток. Але водночас віримо словам Ісуса: для всіх нас краще, щоб Він пішов до Отця, бо тоді прийде Святий Дух.

Без Духа Святого немає ні втіхи, ні віри, ні спасіння, ні надії. Нічого із цього не існує без Нього! Саме Духом Святим любов Божа вилася в наші серця, Ним ми народжені згори й Ним хрещені в тіло Христове – Церкву Божу. Так, ми знаємо, що це для нас краще. А туга за безпосереднім спілкуванням з Ісусом Христом розвіється у вічності, коли ми «побачимо Його таким, який Він є», віч-на-віч.

Нині ж ми радіємо лагідному подуву Духа Святого в наших серцях, у наших зібраннях: Ісус із нами. Він обіцяв – і здійснив.

Вальдемар ЦОРН

Один літній чоловік, колись досить впливовий, склав заповіт, змісту якого ніхто не знав – ні дружина, ні діти, ні онуки. Вони дуже хотіли дізнатися, що там написано, і, звичайно ж, не заради цікавості. Чи будуть їхні імена в заповіті, яка частка спадщини дістанеться тим, хто в нього вписаний... Словом, дідусь змусив хвилюватися всю рідню.

Не знаю, чим закінчилася ця історія, та можна уявити реакцію родичів, які претендують

на спадок: здивований і щасливий онук, якому дісталася значна частка; розчарований і роздратований син, який отримав якусь дрібницю; хтось взагалі при зачитуванні тексту заповіту не почув свого імені, бо був позбавлений частки.

Частка, уділ, доля... «Господь – частка моя» – цей вислів добре знайомий читачам Біблії.

Але, швидше за все, ми не часто замислюємося над його значенням. Можливо, це звучить як щось абстрактне та малозначне в житті: що це за

частка, з чого вона складається і як може вплинути на наше життя?

Наше життя – це частина чогось більшого. Як мешканець безмежного Всесвіту, я є його мікроскопічною частиною – украй малою, але належною до цього макрокосмосу. Аж дух захоплює! Дивно усвідомлювати себе в такому статусі. Як людина, що живе на землі, я маю свою частку на ній: частину країни, міста. Я також є частиною людства, і мій родовід іде аж до Адама, відповідно до Біблії, яка говорить, що «від однієї крові Він вчинив увесь рід людський». Я – частина свого роду, своєї сім'ї... Тобто всі ми є частиною чогось великого й цілого.

Життя кожної конкретної людини також складається з елементів, як космічний корабель з різних щаблів. Дитинство та юність виводять людину на орбіту життя, а потім відпадають, як відпрацьовані елементи. Але саме

КРАЩА ЧАС

цей час найбільше запам'ятовується та викликає ностальгію. Недарма з'явилося так багато роликів і пісень про колишні часи: чорно-біле кіно, ескімо, шкільні роки та старі фотографії.

Наступний щабель – зрілість – розганяє людину й підносить дедалі вище, «у космічні простори». За словами Мойсея, найкращі роки минають у важкій праці та метушні, і ми відлітаємо. Усі ми кудись летимо, не маючи часу навіть озирнутися. Але ми летимо не просто заради руху. У дитинстві всі люблять покататися і політати – не важливо куди, але дитинство минуло, і тепер саме час замислитися: куди летимо?

Але й цей елемент – ступінь зрілого віку, – відпрацювавши, згорає в щільних шарах атмосфери. Настає старість, і багато частин життя, які людина так цінувала, відпали. Приходить усвідомлення, що та цінність насправді виявилася нікчемницею. Раптом збудований будинок занепа; посаджене дерево засохло; а дорослий син поїхав підкорювати далекі країни, щоб там збудувати власний дім, посадити дерево й виростити сина та свого часу теж опинитися в будинку для літніх людей. І так – з роду віку... А що ж тоді, власне, є цінним, вічним?

Корабель, відкинувши зайві щаблі, летить до космічної станції. Безумовно, усі його щаблі були дуже корисними, але вони виконали свою проміжну роль і відпали, а головна мета – це стикування зі станцією та перехід на постійне місце проживання. Отже, найважливіше – це люди. Якби корабель стикувався по-

Христос зазначив, що Марія, яка залишила клопіт із частуванням і слухала Його, вибрала кращу частку, яка ніколи не відбереться

якщо людина прожила своє життя спокійно, тихо й без стресів, неодмінно настане день, коли смерть зазіхне на всі частини її життя й забере їх.

То що ж не відбереться? Що ж це за краща частка? Марія сиділа біля ніг Христа (це місце учня перед учителем у культурі Сходу) і слухала Його промови. Тут нема потреби нагадувати, що Христос не марнословив: Він говорив про Царство Боже, про шлях спасіння, про небо і про те, як туди потрапити. Марія всі ці слова вбирала та приймала всім серцем. Це щось високе, духовне та вічне, що не може забрати навіть смерть.

Марія отримала частку в Бозі, частку в спасінні Христовому, частку в Божому Царстві. Така частка не старіє, не занепадає, не піддається девальвації – це вічна та блаженна доля!

Повернуся до алегорії з кораблем. Частка в Бозі, або спасення в Христі душа, – це основний складник «космічного корабля», що летить до Бога. Якщо «корабель» прилетів порожнім, він від'їжджується від станції та затоплюється в океані, мовою Біблії – вічна смерть. І тому перше, основне й найголовніше питання, яке людина має розв'язати, – це придбати добру частку і знайти мир з Богом, а тоді й дім буде міцним, і дерево не засохне, і син буде благословенням у старості.

– Добродії, що потрібно мені робити, аби спастися? – у страху запитує в'язничний сторож апостола Павла.

– Віруй (покайся), в Господа Ісуса Христа – і спасешся ти та твій дім! – наставляє його Павло.

І, нарешті, ще одна історія про успішне стикування. Чоловік став християнином у п'ятдесят років.

Повірів щиро, усім серцем, невідворотно. Мені, двадцятирічному юнакові, він здавався солідним паном похилого віку. Мав становище, зв'язки та був шанованим у своїх колах. Він вважав себе гордим і дуже зарозумілим. Навіть зізнався: якби йому хтось рік до цього сказав, що він стане християнином-баптистом, то плюнув би в очі тому розумнику. Але, як часто це буває, онкологічне захворювання змусило подивитися на життя з іншого ракурсу.

Залишаючи подробиці, погляньмо на останні місяці та дні його життя. Він щиро любив саме життя, у товариство завжди приносив пожвавлення, радість, оптимізм. У маленькій онучці душі не чув. Багато що тримало його на цьому світі. Та з наближенням переходу ці зв'язки слабшали: дедалі менше він цікавився подіями довкола, усі ці частини відпадали. Дедалі більше міркував про Бога, про Христа, про спасіння. Він уже ніби стояв у Божій приймальні, а там думки течуть лише в одному напрямку. В останні дні перед смертю його дружина розповідала щось про любу онучку, але він сказав: «Кохана, не треба тепер про земне». Останні земні щаблі відпали від нього.

Незабаром після цього чоловік тихо і спокійно відійшов до свого Господа з кращою часткою, яка від нього не віднялася. Слава Господу за кращу частку – небесну спадщину!

Григорій БЕРГ

ЧАСТКА

рожнім, мета була б досягнута, але без сенсу...

Проміжні передмови моєї розповіді привели нас на духовну орбіту й повинні відпасти. Тепер – про головне. Вислів у заголовку взято з діалогу Ісуса з Мартою. Христос зазначив, що Марія, яка залишила клопіт із частуванням і слухала Його, вибрала кращу частку, яка ніколи не відбереться.

Що мав на думці Христос, говорячи «не відбереться»? Є багато часток у нашому житті (говорячи в цьому контексті), які можна відібрати, вкрати, зіпсувати: тут і злодії, і різні шахраї. Здоров'я та життя також завжди в небезпеці. Навіть

Якось Всевишній відкрив своєму другові Аврааму великий задум, про який розповідає перша книга Біблії – Буття. Через нього, Авраама, благословляться всі народи землі завдяки довірі патріарха Всевишньому. Розуміння цієї дивовижної концепції Божого благословення – благодаті для всіх народів – важко давалося націоналістично налаштованим ізраїльтянам. Утім, багато народів схильні думати про свою «особливість», тобто національну винятковість, адже всі ми грішні. Та Господь, всемогутній і милостивий, міцною та сильною рукою яскраво виявляв Свою благодать язичникам, навчаючи євреїв, а з ними й усіх нас, як це описано в біблійній оповіді.

Одна з великих історій благодаті записана в Другій книзі царів. Христос її згадав у Своїй знаменитій промові в синагозі Назарета на початку Свого публічного месіанського служіння (див. Лк. 4:16–30). Саме за цю історію земляки хотіли вбити Ісуса. Євангеліст, зазначаючи цей факт, підкреслює важливість події. Отже, Друга книга царів, розділ 5. Серед монотонної хроніки царювання різних правителів, наче діамант чистої води, сяє історія Наамана. Читаймо та розуміймо!

Сирійці як нація були близькі до євреїв за походженням, мовою та культурою. Вони були найближчими північними сусідами ізраїльтян і належали до групи семітських народів.

Народження Наамана та його прекрасне ім'я – від Господа. Імена Нааман і Ноємі спільнокореневі й тотожні за значенням. У перекладі вони означають: гарний, статний, миловидний. Народження будь-якої людини – це задум Бога. Нааман не був винятком. Дитина була прекрасна, як свого часу немовля Мойсей. Бог знав, що робив.

Всевишній щедро обдарував цього хлопчика-сирійця. Нааман виріс і став видатним воїном, великим воєначальником. Його шанувала вся країна. Його знали як

переможця ізраїльтян: саме через Наамана Бог дарував перемогу сирійцям. Зауважмо: Господь Бог дає перемогу кому хоче – французам, німцям, українцям, росіянам, англійцям, американцям, шведам, інкам, іспанцям, сирійцям, євреям. Він має це право. Бог і тобі, брате і друже, може дарувати перемогу.

Нааман «був поважною і шанованою особою», відважним воїном, але прокаженим. І це «але» теж частина Божого плану. У житті кожної людини є своє «але». «Всі згрішили й позбавлені Божої слави», – свого часу скаже апостол Павло. Якби ми були без гріха, то не потребували б Спасителя. Очевидно, що Нааман ненавидів своє «але» та палко бажав його позбутися. А як із цим

у нас? Чи хочемо ми позбутися своїх гріхів, недоліків, нечистоти?

З волі Всевишнього в домі Наамана опиняється працююча єврейська дівчинка, яку взяли в полон внаслідок набігу сирійців на Ізраїль. Жахлива трагедія для дитини та її сім'ї. Але ця дівчинка мала живу віру в єдиного Бога, у Його силу та Його пророків. Вона не образилася на долю, а сміливо засвідчила про Господа, і її слова вразили родину Наамана.

Молодість чи навіть дитинство не є перешкодою для живої віри. Імовірніше, навпаки. «Станьте як діти», – навчає Писання. Дуайт Л. Муді так прокоментував цей випадок: «Маленька служниця сказала кілька слів, які луною прокотилися

ОДАТЬ!

двома царствами. На честь її віри Бог зробив для ідолопоклонника Наамана те, чого не робив ні для кого в Ізраїлі (див. Лк. 4:24). Як часто дитячий палець вказує дорослим правильний напрямок! Служниця обіцяла Нааманові, що її Бог зробить, – і Бог зробив це ради її віри».

В історії з маленькою єврейською бранкою прозирає також прихильність дружини Наамана до дівчинки. Видно, жінка першою повірила в можливість зцілення й разом з дівчинкою свідчила Нааману про Божого пророка. Успіх цього дуєту був очевидним.

Найсильніші та найпереконливіші свідчення для нас – це слова наших близьких, рідних, нашого оточення.

Нааман повірив тим, кого знав і любив, і звернувся до свого царя. Субординація та повага високопоставленого чиновника до влади також заслуговують на увагу.

І ось що вражає – сирійський цар теж повірив! Жива віра заразлива. Він написав листа до ізраїльського царя з наполегливим проханням, майже наказом, допомогти своєму шановному підданому. У листі цар називає Наамана своїм слугою.

Володар Сирії гордовито вважав, що пророки Божі підвладні царям. Але в єврейському царстві законом Всевишнього затверджено інше – пророки мали право викривати царів у їхніх гріхах і недоліках. Саме вони, а точніше,

Вседержитель через них, визначали, чи є цар «угодним» або «неугодним» у народі Божому, виконуючи, по суті, роль судової влади. Поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову задумав і здійснив Сам Бог в історії єврейської державності.

Заможний Нааман заради свого зцілення був готовий віддати чотири таланти срібла й шість тисяч сиклів золота, не рахуючи дорогого вбрання. Ця сума вражає – вона приблизно дорівнює шести мільйонам доларів! «Викуп за їхню душу надто дорогий...» – навіть якщо людина вельми знаменита чи багата.

На жаль, ізраїльський цар не знав, що в Ізраїлі є пророк. Після візиту Наамана Єгорам публічно, на знак глибокого сум'яття, роздер свій коштовний одяг. Його мислення було суто політичним – про безпеку країни. І цей тріск розірваної тканини – звук тривоги й розгубленості – Дух Божий доніс до вух пророка Божого. Єлисей незабаром передав цареві Єгорові важливу звістку: в Ізраїлі є пророк. І цареві доведеться повірити в це, адже факти – уперта річ.

Всемогутній Бог часто виявляє Свою силу через Своїх людей. І ось великий сирійський воєначальник Нааман на багатій колісниці із чудовими скакунами, з блискучою свитою гвардійців біля скромного дому Божого пророка. Очікування – і... Єлисей не виходить зі свого житла до високопоставленого гостя. Бог випробовує Наамана на смирення. Пророк передає йому тільки вказівку – піти до Йордану. Нааман у сильному гніві поривається кинути все й поїхати. Його очікування не справдилися. Уявлення про те, як має діяти Господь, не збігається з небесним планом. Його гордість уражена. Він дуже засмучений. Усе мало бути інакше. Нааман відкрито висловлює своє обурення. Чим переповнене серце, те промовляють уста – дісталось навіть Йордану. Річка, де необхідно було обмитися, йому, бачте, видається дрібною та непривабливою; натомість дамаські річки крутіші

й повноводніші. І саме тут Всевишній руйнує гординю Наамана – Бог покірним дає благодать.

Цікаво, що слуги Наамана називають його батьком. Дуже промовистий нюанс: видно, воєначальник щиро дбав про своїх підлеглих, ставлячись до них із батьківською турботою. У цьому виявилася доброта Наамана. Слова, якими вмовляли пана підкоритися пророку, звучали переконливо – від Господа це було. Іноді голос «немічних світу» важить більше, ніж гучні промови знаменитостей.

Слово Боже з уст Єлисея, точно передане слугою пророка, разом з лагідними й мудрими спонукуваннями слуг воєначальника зробили свою справу. Нааман довірився, упокорився та слухняно ввійшов у води Йордану. Він занурився – по суті, хрестився. Септуагінта (переклад Біблії грецькою мовою) використовує тут слово «баптизо» – Нааман, умовно кажучи, стає баптистом! О диво Всевишнього! Яскраве виявлення Його милости й сили – Нааман став чистим!

Ця історія входить до священного літопису людства: вражена

проказою плоть Наамана стає як чисте і прекрасне тіло немовляти. Це знак нового життя, символ завіту й народження згори. Чоловік стає чистим! Нааман із захопленням вдивляється у власне відображення на дзеркальній гладіні річки Йордан. Він знаходить віру в Єдиного, він славить Всемогутнього та Милосердного. Він щасливий.

О благодать! Радісний і схвилюваний, він повертається до дому Єлисея і... заслуговує аудієнції великого пророка. Нааман прилюдно сповідує свою віру та визнає єдиного Бога Ізраїлевого. Також він смиренно просить прощення за свої майбутні неминучі гріхи – як бачимо, сирієць передбачливий. За своє спасіння він готовий щедро віддячити. І тут Нааман знову приголомшений: пророк Божий залишається байдужим до наповненого золотом і сріблом воза!

Воєначальник вражений благодаттю спасіння й непідкупністю служителя Божого – Єлисея. Запам'ятаймо й ми: благодать – це не «благо взяти», а «благо дати».

Нааман просить у пророка лише кілька центнерів святої землі

Ізраїлю (стільки можуть повезти два мули) й обіцяє регулярно приносити жертви Господу, Богу Ізраїлю. Нааман вирушає до своєї країни, щоб бути живим свідком єдиного Бога всієї землі.

Привертає увагу ще один факт: високопоставлений державний діяч зійшов зі своєї колісниці назустріч слугі пророка – Гехазію. Це знак поваги до пророка Єлисея та до Бога, Якому він служить. Нааман напрочуд легко, з внутрішньою щедрістю дає срібло й одяг на прохання Гехазія. Дає навіть більше, ніж той просить.

Слуга Єлисея чинить неправедно, він – брехун, ошуканець і злодій. Гехазію захотілося отримати від вельможі щось – «щось» він і отримує. Але є підстави вірити, що дар Наамана, хоч і переданий через нечестивого Гехазія, має духовну вагу. Цей учинок на небесному рахунку Наамана у вічності. «Збирайте собі скарби на небі», – одного разу скаже Ісус Христос. Благословенне Його ім'я!

Проказа стала відплатою Неба за неправду та користоловство слуги: вона перейшла від Наамана до Гехазія та його нащадків. Він отримав «щось», чого прагнув, разом з покаранням за неправду, корупцію та злочинну недбалість у служінні Всевишньому. «Що лише людина посіє, те й пожне» – це незмінний закон. «Служіть Господу зі страхом і радійте з тремтінням», – радить Писання.

А Нааман, ім'я якого вписано в біблійну історію спасіння роду людського, – серед спасених, у спілкуванні з Месією, пророком Єлисеєм і багатьма іншими вірянами з усіх народів і племен. Колись на небесах і я радо потисну його мужню руку. О благодать!

Павло МИНАЄВ

Расова єдність усього людства має наукове підтвердження в царині генетики. Виявляється, код молекули ДНК у мітохондріях клітин людського організму тотожний у всіх людей світу – австралійців, азійців, американців, африканців, європейців (Nature, January 1, 1987). Оскільки випадковий збіг настільки складного коду практично виключений, цю молекулу ми могли отримати лише в спадок від загального предка.

Мітохондрії – це енергетичні станції клітини, розташовані поза ядром, а їхня ДНК передається дітям від матері. Таким чином, усе людство планети має єдину праматір, яка

Свідчення ГЕНЕТИКИ

була такою самою людиною, як і ми з вами. У всіх нас є спільний предок по материнській лінії, якого генетики назвали «мітохондріальною Євою».

З іншого боку, вивчення генетичного коду людини в японському Університеті передових досліджень показало, що генотипи двох людей з різних кінців світу більш схожі, ніж набір генів двох горил з одного лісу в західній Африці (Science, January 16, 1995). І це не дивно: тварини були створені цілими популяціями «за їхнім родом», тоді як усі ми – нащадки єдиних батьків.

Завершальним акордом стало повідомлення, що будова Y-хромосоми, яка визначає чоловічу стать, також веде до спільного предка для всіх чоловіків, що населяють землю (Independent, November 23, 1995). У науковій термінології це

«хромосомний Адам». І незалежно від того, подобаємося ми одне одному чи ні, ми з вами однієї крові – ви і я (див. Дії, 17:26)!

Ні Писання, ні наука не дають підстав говорити про расове розрізнення людей, що населяють землю, на підставі будь-яких зовнішніх ознак. Біблія визнає лише духовний вимір розрізнення: належність до «першого Адама» та до «останнього Адама» – Ісуса Христа (див. 1 Кор. 15:45). Саме між ними різниця принципова: «Як в Адамі всі помирають, так у Христі всі оживуть» (1 Кор. 15:22).

Д-р Сергій ГОЛОВІН

ТАК ЧИНИВ ХРИ

У 15-му розділі Євангелія від Луки наводяться великі притчі про милосердя Боже. Митарі та грішники приходять до Ісуса, щоб Його послухати. Натомість фарисеї та книжники обурюються: «Що це таке?! Що Він собі дозволяє?! Як Він сміє?!» Ось як про це написано в перших двох віршах: «Підходили до Ісуса всі митники та грішники, щоби послухати Його. І нарікали фарисеї та книжники, говорячи, що Він грішників приймає і з ними їсть». Гордість, самолюбство та самоправедність заважали оцінити ту сердечну радість, з якою Господь приймав зневажену та знедолену категорію людей. Він не тільки не відштовхує їх від Себе, а з любов'ю та поблажливістю спілкується з кожним.

Прикладом такого спілкування є бесіда Ісуса з жінкою в самарійському місті Сихар і багатим митарем Закхеем у його домі. В обох випадках Христос із притаманною Йому мудрістю вказує на їхні

гріховні вчинки, щоб вони, поглянувши на себе очима цієї бездоганно чистої Людини, усвідомили неспроможність свого попереднього життя. Така поведінка Ісуса була спокусою для книжників і фарисеїв, які будь-яке спілкування з митарем або грішником вважали духовною нечистотою. Не дивно, що вони обговорювали це між собою з ремствуванням і осудом. Якщо Христос ставився до занепалих з любов'ю і співчуттям, то ці «праведники» – з ворожістю і зневагою.

Дивні люди! Замість радіти спілкуванню Христа з грішниками, ці уявні праведники обурюються на Нього. А може, Христос і Сам разом з ними грішив, брав участь у їхніх злих справах? Зовсім ні! Він лагідно викривав їх, пробуджував у них огиду до гріха, сповіщав їм Євангеліє.

У низці країн, де проголошують високі євангельські ідеали, водночас лицемірно й агресивно пропагують ворожість до тих, хто мислить і живе інакше. Натомість Ісус

Христос і апостол Павло ясно показали, що навернення грішників досягається любов'ю, а не ненавистю, лагідністю, а не агресивністю.

Чому ж люди грузнуть у безодні гріха і гинуть? Причин безліч, і одна з них, на мою думку, – байдужість до їхнього порятунку з боку інших. І все-таки, хоч як низько падає людина, у ній зберігаються риси образу Божого й подоби Божої. Тому й прикро, що дари, які Бог дав людині для служіння добру, використовують для служіння злу. Ісус діяв з любови, шукаючи близького спілкування з тими, кого зневажали книжники та фарисеї, і дивним чином досягав Своєї мети: грішник ставав праведником, а митар – апостолом і євангелістом.

Хтось слушно зауважив: «Якщо не хочеш зіпсувати собі життя, тримайся якомога далі від тих, хто вже зіпсував своє». Натяк зрозумілий: не зв'язуйся з тими, хто заплутався в тенетах власних гріхів; хто живе не за законом, а по поняттях; чий

орієнтири разюче відрізняються від твоїх. Та чи завжди така позиція виправдана? Якщо хтось тоне і благає про порятунок, серед людей, що стоять на березі, іноді знайдеться той, хто кидається у воду й рятує бідолаху, ризикуючи власним життям. Одним з таких рятувальників був Девід Вілкерсон, який вирвав з безодні злочинного життя ватажка нью-йоркської банди Мау-мау Нікі Круза. Після власного навернення Нікі насамперед привів до Бога членів своєї банди – молодих, але вже затятих злочинців, щоб згодом разом з ними проводити вуличну євангелізацію в кримінальному районі – Брукліні.

Таких людей, звісно, небагато, проте й нас, християн, у масштабі всього людства теж небагато. Якщо ми не робимо нічого, щоб рятувати

спаслися і прийшли до пізнання істини» (1 Тим. 2:3, 4). А за два десятки метрів від Чарльза стоять чотири мусульманина з Коранами в руках – переконливий і викрикований контраст. Їх менше, ніж нас, але часто в них більше старанності, наполегливості й вогню.

Що це, як не свідчення нинішнього духовного охолодження, відпадання й байдужості? Мені прикро, що з особистих причин я не можу стояти поруч із Чарльзом, але щоразу, коли там буваю, я зупиняюся, щоб разом з ним помолитися, сказати кілька підбадьорливих слів.

Найлегше говорити про Бога тим, кого знаєш і хто бачить твоє життя. Одна бесіда з незнайомцем рідко дає миттєвий результат, але вона може змусити його замислитися над своїм життям.

У другій половині 1980-х до Советського Союзу зі Сполучених Штатів прибула велика група християн. Вони жили в шикарному готелі «Ізмайлово», харчувалися в готельному ресторані та винаймали величезні зали для проведення євангелізації. Людей доставляли на ці зібрання в туристичних автобусах. Вони з цікавості приходили послухати проповіді цих християн. На заклик покаятися підводилася приблизно половина зали. Кожному, хто відгукнувся, вручали примірник Нового Завіту. Та коли наприкінці того вечора я одним з останніх виходив із зали, то спостерігав гнітючу картину – сміттєві кошики, наповнені цими книгами. Я був тоді одним з волонтерів-перекладачів, які надавали посильну допомогу в шляхетній справі навернення грішників.

Пам'ятаю, як наполегливо вмовляли одного молодика прийняти Христа. Він був приїжджим і поспішав на літак. Я підійшов до нього та з любов'ю сказав, що, якщо його серце ще не готове до такого кроку, не варто визнавати те, чого насправді немає, але він зможе наблизитися до пізнання Бога через читання Нового Завіту. Після цього мене усунули від цього служіння.

Де кілька років тому на християнському радіо я почув історію про пастора, на ім'я Джек, серце

якого палало Христовою любов'ю та пристрасним бажанням нести людям Добру Звістку. Час від часу йому телефонував директор місцевого похоронного бюро, повідомляючи про померлих, яких церкви відмовлялися відспівувати. Джек і сам таких би не відспівував, але розумів, що в покійного залишалися близькі та друзі, скорботні серця яких були відкритим полем для духовного посіву.

Одного разу пастор Джек прибув на цвинтар і став біля могили, по інший бік якої зібралось приблизно тридцять осіб. Поки Джек проповідував, вони стояли нерухомо, наче статуї – спустошені й розгублені. Коли пастор закінчив, то запитав, чи має хтось запитання. Чоловіки продовжували стояти, спрямувавши погляди туди, куди щойно опустили їхнього друга.

Несподівано один із присутніх промовив: «Наскільки мені відомо, у цих випадках читають 23-й Псалом. Ви не могли б його прочитати?» Коли Джек прочитав, озвався інший голос: «Я давно не ходжу до церкви: нас там не приймають. Чи не прочитаєте 88-й Псалом?» Потім попросили прочитати останні вірші 8-го розділу Послання до римлян. І Джек прочитав: «Ні смерть, ні життя... ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні висота, ні глибина, ні будь-яке інше творіння не зможе нас відлучити від Божої любові, яка в Ісусі Христі, нашому Господі!»

Дехто з чоловіків витирав слюзи. Їх зневажали атеїсти і християни, але Джек не зневажав. Прочитані слова були для них Доброю Звісткою: Бог їх також не відкидає. Він їх любить так, наче вони ніколи не грішили. Він давав їм надію, що не все втрачено.

Дорога душе, якщо ти знаєш таких людей, – попри все, що говорить держава, пропаганда чи навіть християни, – виявляй їм любов. Так чинив Ісус. Так чинив Джек. Так чини й ти.

**Олександр
СИБІЛЕВ**

СТОС

тих, хто мчить у пекло, то фактично керуємося цинічним принципом: «Рятування потопельника – справа рук самого потопельника». Тобто ми мимоволі стаємо співучасниками ганебних справ темряви.

Навернення грішників у проблемних районах не кожному до снаги. Проте кожен християнин може зробити свій внесок у справу порятунку тих, хто поруч – за місцем проживання чи роботи. Це може бути розмова із сусідом, дружнє слово підтримки або свідчення на роботі під час обідньої перерви. За прикладом Христа це можна робити будь-де, як в історії із самарянкою біля криниці.

Щосуботи біля жвавого торговельного центру неподалік мого дому я бачу самотню постать мого доброго старшого брата Чарльза, який з Біблією в руках закликає людей покінчити з гріхами й віддати своє серце Ісусу. «[Бо] це добре і до вподоби нашому Спасителеві, Богові, Який бажає, щоб усі люди

УСЕ ДЛЯ СЛ

Андрію Васильовичу, розкажи, будь ласка, як Бог тебе покликав на служіння євангеліста.

Це дуже яскрава подія в моєму житті. Можу упевнено заявити, що наша пам'ять вибіркова: щось ми забуваємо, а щось – ні. От я зараз говорю з тобою, а як заплющую очі – бачу недільний день 27 червня 1976 року. Я тоді, образно кажучи, ще не вмів плавати, а мене кинули в бурхливий океан, мовивши: «Ідь, проповідуй, проведь пробуджувальні зібрання» (їх тоді так називали).

Невелика громада на околиці Чернігова – церкви були далеко від центру. Треба було їхати до кінцевої зупинки автобуса, а потім іще довго йти пішки.

Тож проповідував як умів. Бачив, як це робили старші брати, зокрема мій дядько Йосип Данилович Бондаренко. Я знав, що наприкінці проповіді треба закликати людей до покаяття. З трепетом і страхом я зробив цей заклик і... заплющив очі – боявся дивитися, що там відбувається. Потім глянув одним оком, а перед кафедрою вже натовп стоїть. Близько сорока людей, здебільшого молодь.

І коли я молився з ними, то почув голос. Так-так, я далека від містики людина, але там уперше в житті почув

Інтерв'ю з АНДРІЄМ БОНДАРЕНКОМ, євангелістом, багаторічним співробітником місії «Світло на Сході», служінню якого цьогогоріч виповнюється 50. Двадцять років тому ми вже публікували в нашому журналі інтерв'ю з благословенним проповідником Євангелія. Рекомендуємо його знайти і прочитати.
<https://online.fliphtml5.com/bzklq/dmfq/#p=12>

голос Бога, Який звертався до мене на ім'я. Він покликав мене на служіння. Це переживання назавжди залишилося в моїй пам'яті. І цьому голосу я слухняний уже п'ятдесят років.

Озираючись на п'ятдесят років служіння Господу, з чого ти особливо тішишся?

Усе життя я намагався триматися свого покликання, хоча мав різні відповідальності. Наприклад, одинадцять років служив пастором церкви в Єлгаві, був директо-

ром місії «Світло на Сході» в США, але ніколи не забував, до чого мене покликав Бог.

Після проповідей я молився за людей, які виходили на покаяття, і завжди висловлював три прохання: щоб Бог пробачив їм гріхи заради Христа, звільнив їх від влади сатани і зцілив від фізичних недуг. Відповіді Бога на ці молитви є моєю найбільшою радістю.

Про що ти, озираючись назад, шкодуєш?

Відверто кажучи, цей список може вийти досить довгим. Я б розділив це питання на три частини: сім'я, служіння і стосунки з людьми.

У перші роки, а можливо, і десятиліття, я іноді двісті днів на рік не бував удома. Шкодую, що не міг приділити своїй сім'ї уваги й часу, на які вони по праву заслуговували. Мені не завжди вдавалося зберігати баланс між покликанням євангеліста й роллю чоловіка, батька, друга. Я дуже вдячний своїй дружині Наталці за те, що вона з любов'ю та посвятою покривала мій недолік у цьому.

Щодо служіння, то маю сказати: я намагався працювати на максимум і чекав від співробітників такого ж

ставлення й темпу в роботі. Пригадую, як з нашої наметової місії пішло кілька людей. Це були хороші люди, які просто не витримали такого ритму. Вони мали інший спосіб життя, інше розуміння посвяти. І я жалкую, що не зміг тоді побачити й урахувати потреби людей, визнати за ними право жити і служити інакше.

Третє – стосунки з людьми. Це не гра в одні ворота: вони завжди двосторонні й будуються на важливих принципах. Я людина, яка не сприймає зради у звичному розумінні цього слова. Тобто якщо я пережив зраду, то більше ніколи не повертаюся до цих стосунків. На жаль, приклад Ісуса Христа щодо Його зрадливого учня так і не став у моєму житті реальністю.

Чи є якісь істини зі Святого Письма чи особисті одкровення від Господа, які радикально змінили твоє життя або суттєво вплинули на служіння?

Я виріс у благочестивій родині. Мені не складно було визначитися в основних богословських питаннях – Хто є Бог і яке моє місце у світі. Замолоду мене особливо захоплювала книга Об'явлення. До нас приїжджали різні тлумачі, і всі вони дуже цікаво розповідали. Це було ще до часів перебудови. У той період у колишньому СРСР один за одним помирали генеральні се-

і з такими подробицями, про які я вже забув. Коли люди на ділі тим, як Бог змінив життя, як увірвала сім'я, діти, родичі... розумієш: у той момент Бог був з тобою, це Він провадив. Це Він дав право від Його імені закликати людей примиритися з Ним.

Пригадую випадок в Одесі. 1976 року в церкві відзначали День Біблії, і Бог потужно діяв тоді. Після проповіді приблизно 150, а може, й 200, людей вийшли на покаяння. Пастор Василь Юхимович раптом дав мені знак, мовляв, не вагайся, дій. Пізніше він сказав: «Подивися, хто вийшов. Вони недавно почали відвідувати нашу групу». І познайомив мене з молодим подружжям. Це була прекрасна єврейська пара. Особливо запам'яталося, що жінка була в небесного кольору сукні до підлоги. Це були Сергій Вікторович Санніков з дружиною.

Як ти оцінюєш свободу, яку Господь дарував країні в ті роки: чи повною мірою церква використовувала можливості?

Гадаю, що так. «І повірили ті, хто був призначений для вічного життя», як каже Писання. Але в мене завжди було відчуття, що ми десь не дотягуємо. Напевно, це пов'язано з моєю вдачею, з певним максималізмом. Але найбільше мене засмучувало навіть не те, що ми

АВІ ЙОГО!

кретарі, тож я звернув увагу, що тлумачення Об'явлення дивним чином змінювалися залежно від того, хто саме на той час очолював країну.

І я зрозумів: жодне тлумачення Об'явлення не мало реального впливу ні на моє життя, ні на служіння: не сприяло духовному зростанню, не поглиблювало посвячення Богові та не змінювало мого слідування за Ним.

Чи зустрічаєш ти людей, які прийшли до Ісуса Христа через твоє служіння у в'язницях, під час наметових місій чи масових євангелізацій у бурхливі 1990-ті?

Так! І це надзвичайно приємно. Скажу більше: це одне з найсильніших переживань, що супроводжує мене протягом – тепер уже можна сказати з упевненістю – десятиліть. Іноді хтось пише, телефонує, розповідає історію свого навернення,

як команда або група однодумців десь помилилися чи прорахувалися. Напевно, найбільше засмучувало, що церкви часто діяли дуже повільно.

Коли згадую ті роки, іноді мурахи виступають на шкірі. Ми розуміли – я це добре пам'ятаю, – що вікно можливостей може раптом зачинитися, але донести цю думку до керівництва спілок і громад було важко.

Зі свого боку я намагався робити все можливе. Як уже згадував, я по дві третини року не бував удома. Був у розлуці із сім'єю. Тоді ще не було постійного телефонного зв'язку... На дорогах і в містах небачений розмах бандитизму. Наша сміливість межувала з божевіллям. Ми ставили намет навіть у небезпечних районах, де нам реально загрожували, але Бог дивним чином проводив через усі ці обставини. На тлі цієї боротьби доводилося ще й долати опір церковної бюрократії, коли замість підтримки палиці в колеса ставлять.

Але в підсумку я не маю почуття жалю чи досади від невиконаного обов'язку. Натомість є глибоке задоволення та вдячність Господу.

Твій батько, Василь Данилович, відомий проповідник, у минулому в'язень за Слово Боже, великий друг нашої місії, давно вже в Господа. Які почуття виникають у твоєму серці, коли думаєш про нього?

У липні 2026 року виповнюється 15 років, як батько відійшов до Господа. Усі ці роки я живу з почуттям втрати – втрати, якій немає заміни.

Дітріх Бонгеффер в одній зі своїх книжок писав: «Ніщо не зможе заповнити відсутність близької нам людини, і було б неправильно намагатися знайти їй заміну. Ми повинні просто витримати цю втрату й іти до кінця. Спочатку здається, що це дуже складно, але водночас у цьому й велика віха: порожнечка залишається незаповненою, щоб зберегти зв'язок між нами. Неправильно казати, що Бог заповнює порожнечу. Бог не робить цього. Навпаки, Він її зберігає, допомагаючи нам не втратити близькість, яка була між нами. Нехай навіть ціною болю».

Андрію Васильовичу, твоя неймовірно насичена, активна діяльність уже позаду. Чим зараз наповнені твої будні? Що приносить радість, чим займаєшся?

Понад шість років я вже в статусі пенсіонера. Я знав, що колись мені доведеться залишити свою бурхливу організаційну і творчу діяльність. І свідомо до цього готувався, ухваливши низку радикальних рішень.

Насамперед щодо того, що я не робитиму. Я вирішив, що більше не обійматиму жодної керівної посади ні в місії, ні в церкві, ні в інших структурах. Також я вирішив більше нічого не ініціювати й не стояти на чолі нових проєктів. Усвідомлено відійшов від публічної діяльності. Але не тому, що мене хтось обмежує або не пускає за кафедру, як це часто трапляється зі старшим поколінням, і ми неодноразово це бачили.

Бог дав мені інший вимір служіння. Це менторська, душпастирська робота, сімейні консультації. Я не вибирав цього напрямку: люди самі звертаються по допомогу, зокрема щодо проведення зустрічей з братами на лідерських самітах тощо. Це не завжди просто, не завжди легко, але Господь, Який завжди був поруч і через Свої чудеса засвідчував Свою присутність у моєму житті, є таким самим і сьогодні.

Які тексти Святого Письма ти згадуєш найчастіше?

Пам'ятаю, багато років тому ти мене про це вже питав. Мій улюблений текст незмінний: «Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює, – [в Ісусі Христі]» (Фил. 4:13). Якщо спиратися лише на першу частину вірша, це може звучати як самовпевненість або навіть гординя. Істинним вважаю те, що в Ісусі Христі ми здатні на все, до чого Він закликає нас.

Як ти часто кажеш, зайшла коса і на нашу грядку: дедалі більше наших однолітків переходять у кращий світ. Перехід туди – справа непроста. Чи маєш поради для нас, які вже на фінішній прямій?

Років п'ятнадцять тому мені спала думка: якщо Бог продовжить життя і я ввійду в період старости, можливо, як і багато людей, буду хворіти й зіткнуся з не дуже радісними переживаннями... Тоді я вирішив молитися про три аспекти: щоб померти «свого часу», щоб піти

без болю та страждань і щоб зберегти ясний розум до кінця. Підстави для такої молитви ми бачимо у Святому Письмі. Свого часу – це десь між роками 70 і 80. Це добрий час покинути цей світ. Пізніше вже можуть з'являтися різні складнощі – хвороби Паркінсона, Альцгеймера чи інші не дуже радісні стани. Хоча це, звісно, трапляється не з усіма, але молитися про це, на мою думку, варто.

Якщо ми вмираємо свого часу, я б хотів, щоб ніхто з моїх друзів, включаючи й мене самого, не сприймав перехід до Господа в цьому віці як трагедію. Ми переходимо з радістю!

Я входжу у свою старість – фактично вже увійшов – з удячністю, з усвідомленням виконаного обов'язку. І бажаю цього всім.

Чим ти зараз дорожиш найбільше?

Найдорожче й найважливіше для мене – і не лише зараз, а й завжди – це стосунки. Зізнаюся відверто: не просто будувати довірчі стосунки з людьми, які молодші за тебе на двадцять, тридцять, а то й сорок років. Але це того варте: стосунки – найголовніше, що робить наше життя насиченим і цікавим.

Чи відрізняється проповідь Євангелія сьогодні від проповіді п'ятдесят років тому? І що б ти порадив новому поколінню євангелістів?

Так! Дуже відрізняється. Але тільки за форматом, а не по суті. Для цього світу ми маємо лише одну звістку – Євангеліє. Понад дві тисячі років Церква не має іншого покликання в цьому світі, окрім поклоніння Богові та проповіді Євангелія світові. Змінюються культурні парадигми, змінюються форми передачі, змінюються методи проповіді. І щодо формату – до цих змін треба вміти вчасно пристосовуватися. А що стосується суті, раджу

всім проповідникам зберігати вірність своєму покликанню – проповідувати повноту Євангелія Христового.

Ми живемо у світі разючих змін. Наприклад, бачимо стрімке проникнення штучного інтелекту в усі сфери – від суспільного життя до особистого простору й навіть церковної діяльності. Захоплення тіктоком, соціальними мережами, перехід у цифрову реальність... Як ти до всього цього ставишся та що міг би порадити читачам журналу?

Як я вже сказав, я не юнак, але не вважаю себе технічно відсталим. Досить непогано орієнтуюся в комп'ютері, можу працювати з текстами, з програмами, які допомагають мені в служінні. Але я абсолютно не сприймаю надмірного захоплення сучасними технологіями. Мене це шокує – іншого слова не підберу. Сидячи в церкві та слухаючи проповідь, я відразу можу визначити: вона народилася в серці проповідника чи складена за допомогою штучного інтелекту. Проповідь має народжуватися в серці, формуватися в молитві та ґрунтуватися на особистому читанні й вивченні Слова Божого.

Штучний інтелект – це набір алгоритмів, що допомагають шукати й узагальнювати чужі думки, кимось зібрану інформацію. Це інструмент, яким потрібно користуватися вміло й обережно, за призначенням.

Андрію Васильовичу, від імені редколегії журналу «Віра і життя» і співробітників місії «Світло на Сході» щиро вітаю тебе з ювілеєм покликання на служіння євангеліста й зичу тобі світлої, радісної, мирної та плідної осени життя! Дякую за бесіду, мій любий друже й соратнику!

Бесіду вів Вальдемар ЦОРН

ГОСПОДНІ

Дорогі друзі та молитовні партнери, щиро вітаємо вас із Молдови! Цими днями більшість церков відзначає День подяки, або традиційне свято Жнив. І ми щиро сердечно дякуємо Богові за все, чим Він благословляє нашу сім'ю та служіння. Вдячні за хліб насущний, за здоров'я, за мир у країні та за багато інших благословень. Також дякуємо Богові за кожного з вас і молимося, щоб Він щедро благословив вас усім необхідним.

Крім того, у жовтні ми з Надією відзначаємо 20-річчя нашого весілля. Дякую Господу за ці роки й молюся, щоб Його благословення ніколи не залишало нашу сім'ю та завжди перебувало з нами!

У попередньому листі я просив вас молитися про можливість

організувати табір для підлітків. Бог почув наші молитви та благословив нас. І тепер я хочу розповісти вам про це докладніше. Як ви пам'ятаєте, до пандемії ми щороку проводили стаціонарний табір для 120–130 підлітків. Через обмеження, пов'язані з пандемією, а згодом і через брак фінансових ресурсів кілька років ми не мали змоги проводити власний табір. Щоправда, увесь цей час ми служили в дитячих і підліткових таборах, які організовували інші церкви. Але ми завжди мали велике бажання – провести свій табір для дітей і молоді, з якими ми працюємо протягом року. І з Божою допомогою це стало можливим! Слава Богові!

Оскільки пошуки фінансів і цього разу завдали нам чимало клопотів, ми вирішили провести табір

у наметах – на ті кошти, які вдалося зібрати. Але потім промайнула думка: «Пам'ятаєш, що сталося кілька років тому?..»

Тоді, в один із днів табору, до нас приїхала машина, з якої вийшли п'ять осіб – представники різних державних установ: поліції, мерії, санепідемстанції, районної ради й телебачення. Я добре пам'ятаю той день і досі відчуваю як сироти виступають на шкірі... Нам довелося швидко згорнути намети, інакше ризикували отримати чималий штраф.

Ми розуміли, що й зараз може статися щось подібне. Однак голоси підлітків виявилися сильнішими за наш страх. Діти з нетерпінням запитували: «Буде табір?» Тож ми попросили Бога захистити й розпочали підготовку.

Після декількох невдалих спроб знайти відповідне місце – якнайдалі від сторонніх очей, ми звернулися до pana Михайла, бізнесмена та власника території відпочинку. Ми вирішили поговорити з ним і дізнатися, скільки коштуватиме дозвіл встановити намети на узліссі.

Під час розмови пан Михайло поставив нам безліч запитань: хто ми, що хочемо організувати, скільки буде підлітків, де вони спатимуть, де ми плануємо готувати їжу тощо. Вислухавши нас, він сказав: «Я теж хотів би долучитися до цієї справи, тому даю вам дозвіл». – «Дякуємо! А скільки це коштуватиме?» – «Ніскільки». – «Як це – ніскільки? Тобто ми можемо встановити намети без оренди?» – «Так, ви правильно зрозуміли».

Отримавши дозвіл, я запитав про доступ до води й електрики. «У вас буде і вода, і електрика», – запевнив він. Тоді я обережно додав: «Пане Михайле, у минулому ми мали проблеми з владою. Що ми можемо зробити,

щоб уникнути цього зараз?» – «Це мій клопіт. Територія приватна, тож уся відповідальність буде на мені».

Тієї миті я знову відчув, як сироти виступили на шкірі – але вже не від страху, а від радості і глибокої вдячності Богові. У результаті пан Михайло ще раз запевнив нас, що все безоплатно. «Я також хочу зробити якусь добру справу на подяку Богу», – додав він. Розпрощавшись, ми ще довго не могли повірити тому, що сталося. Усе це здавалося сном.

Коли розпочався табір, ми побачили, як Бог благословляє кожен крок. Частину наметів ми вже мали, інші позичили, а кілька підлітків прийшли зі своїми, тож усі мали місце для ночівлі. У таборі брали участь 60 підлітків, більшість із яких не відвідували церкву, але були близькими й відкритими до неї.

Програма була стандартною для табору: руханка, ранкові та вечірні молитви з короткими проповідями пасторів, групові дискусії, спортивні

заходи, майстерки та багато іншого. Усе було яскравим і незабутнім! Але найбільш довгоочікуваним був останній вечір – момент, заради якого було докладено стільки зусиль і піднесено стільки молитов! Це був час, коли ми знову нагадали дітям про важливість покаятися та примирення з Богом.

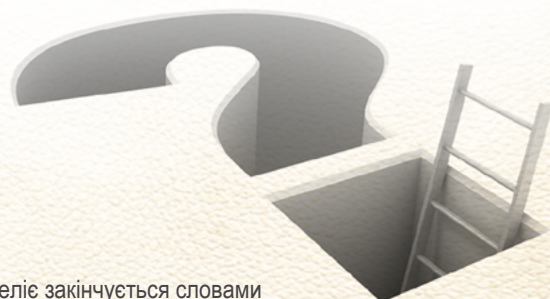
Того вечора говорив я. Мене переповнювали сильні емоції. Зі сльозами на очах я дивився, як діти підходять до хреста. Ми символічно встановили дерев'яний хрест, і кожен, вимовляючи молитву покаятися, прив'язував до нього стрічку. Того вечора до хреста підійшло багато підлітків!

Що відбувалося в їхніх серцях і що буде далі, знає лише Бог. Ми ж

ЧУДЕСА

КІЛЬКА ЗАПИТАНЬ ДО ЧИТАЧІВ БІБЛІЇ

1. Кого з братів Йосип віддав під варту в Єгипті, аби побачити молодшого брата Веніямина?
2. Як звали юдейського царя, який за одного вавилонського правителя був 37 років ув'язнений, а за іншого – сидів за царським столом?
3. Як звали Давидового дядька, який був царським радником?
4. Як відреагував Соломон на Господню обіцянку зробити Єровоама царем над десятьма колінами?
5. Чому Ездра соромився просити в царя охорону для свого повернення з полону до Єрусалима?
6. До кого були звернені слова Ісуса: «Коли ж видаватимуть вас, не журіться, що і як казати: дасться вам в ту хвилину, що казати, бо не ви будете говорити, а Дух Отця вашого, Котрий говорить у вас»?
7. Яке Євангеліє закінчується словами Ісуса: «І ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку»?
8. Хто був сповнений Духа Святого від утроби матері?
9. Що зробив чоловік після того, як Ісус звільнив його від легіону бісів?
10. Для кого Ісус під час їди раптом став невидимим?

продовжуємо молитися за цю молодь, щоб якнайбільше з них залишилося вірними. За кілька днів табір завершився, і кожен поїхав додому з багажем емоцій, нових знайомств, важливих рішень та сотнями цікавих світлин.

А за кілька місяців я отримав повідомлення від однієї дівчинки, яка була в таборі, – Йонели. Вона із сім'ї вірян невеликої сільської церкви. «Брате Олександр, за кілька тижнів у нашій церкві буде свято Жнив, і я прийматиму хрещення. Хочу запросити вас відсвяткувати цей особливий день у моєму житті разом з нами». Я записав дату в щоденник і призначеного дня поїхав до їхньої церкви. Це була невелика, але тепла й гостинна громада. Зал був гарно прикрашений до свята, а збоку встановлено басейн для хрещення. На одному зі стільців сиділа наша

Йонела; побачивши нас, вона радісно помахала рукою.

Пастор проповідував про плоди землі, а потім говорив про духовні плоди. Указавши на Йонелу, він сказав, що вона також є плодом Божого Царства. Потім звернувся до мене та до лідера молоді: «Брати, не знаю, що ви робили в таборі, але Йонела цілий тиждень говорила тільки про нього! І хочу вам сказати: того вечора, коли у вас був заклик до покаяння, вона сповідала свої гріхи. А коли повернулася додому, повідомила, що хоче охреститися. І сьогодні ми є свідками цього чудового рішення!» Які дивовижні шляхи Твої, Господи! Я вірю, що таких рішень буде ще багато!

Як я вже згадував, упродовж літа наша сім'я допомагала в різних служіннях, зокрема в проведенні дитячих денних таборів. Наші діти разом з іншими створили команду для організації табору в одному із сіл Резинського району. Я запропонував уранці та ввечері розвозити учасників своєю машиною.

Одного дня, повертаючись до міста, я слухав радіо й думав про справи, які мав зробити. На автобусній зупинці я помітив жінку з чотирма-п'ятьма сумками. Вона не голосувала, і я проїхав повз. Але думки не давали спокою: «Куди ця жінка їде одна з такою кількістю сумок? Хто їй допоможе?» Потім постало інше

питання: «Чому ти не зупинився, щоб допомогти?» Я спробував заспокоїти себе: «Якось упорається. Напевно, чекає когось чи поїде автобусом».

У моєму серці точилася боротьба. Проїхавши кілька кілометрів, я вирішив повернутися. Коли я під'їхав до цієї жінки, вона підійшла до вікна машини й запитала про місто Резина. Вирішивши її підвезти, я завантажив сумки, і ми поїхали. Трохи пожартувавши над її чималим багажем, я сказав, що жінки люблять носити із собою багато речей. Моя супутниця, яка спочатку здавалася напруженою і збентеженою, поступово розслабилася й почала розповідати: «Я колишня алкоголичка. Шість місяців перебувала в реабілітаційному центрі. Зараз їду додому, а в сумках мої особисті речі».

Тоді я сказав, що знаю про цей центр, знаю братів-християн, які там служать, і що сам належу до євангельської церкви. Вона зітхнула з полегшенням: «Я молилася, щоб Бог послав мені когось. Я стояла на узбіччі й соромилася підняти руку. Хто б зупинився, щоб узяти мене з такою кількістю багажу? Але я знову і знову промовляла молитву "Отче наш..." – і ось Бог послав вас!»

Тоді я зрозумів, що наполегливий голос усередині мене був голосом Самого Бога.

Діставшись до Резини, я з'ясував, що жінці треба їхати ще далі. «Я живу в Придністров'ї, мені треба ще 30 км подолати», – відповіла вона. Тож я запропонував підвезти її до самого дому. Дорогою вона розповіла про труднощі свого життя, про те, як алкоголь майже знищив її, і вона була на межі смерті. Але тепер вона жива та вдячна Богові. Жінка сказала, що сподівається більше ніколи не повертатися до минулого. А щоб стало сил дотриматися своєї обіцянки, я порадив їй піти в неділю до церкви.

Прошу молитися за цю жінку Ларису, щоб Бог остаточно звільнив її від залежності і, приєднавшись до церкви, вона по-справжньому пізнала Бога.

Олександр КАТАНА

ПРО ЧИТАННЯ БІБЛІЇ

Єдва способи читання Біблії. І вони суттєво відрізняються. Від другого способу більше користи, ніж від першого. Я довго читав Біблію першим способом, бо не знав іншого. Але згодом мені до рук потрапили листи покійного пастора Гофмана, з яких я дізнався про другий спосіб читання Біблії, і це принесло мені благословення. Про це я й хочу розповісти.

У чому полягає перший спосіб? Це коли розділи читають по черзі. Беруть Біблію в руки й читають з неї для Бога черговий розділ, вважаючи це просто доброю справою, християнським обов'язком, який потрібно виконувати. Справжньої користи від такого читання Біблії я не отримував.

Пастор Гофман радить після прочитання Святого Письма ставити собі запитання для самоперевірки. Після кожного вірша чи уривка він пропонує запитувати себе: «Я маю це? Чи я це знаю? Чи роблю я це?»

Тепер уже не я беру до рук Біблію, щоб прочитати ще один розділ для

Господа, а ніби Господь бере Біблію до рук і читає мені.

Він говорить зі мною через Своє Слово. У такий спосіб народжуються діалоги з Господом: Він говорить зі мною через Слово, а я з Ним через молитву. І отримую благословення, тому що усвідомлюю власні недоліки та прошу допомогти їх усунути.

Хочу на прикладі показати, що означає читати Біблію із запитаннями. У Першому посланні Петра (2:7) я натрапив на слова: «Отже, для вас, які вірите, – дорогоцінність...» Тут я зупинився й запитав себе: «Чи дорогий Христос для мене?» І міг собі відповісти: «Так, Він для мене дорогоцінний».

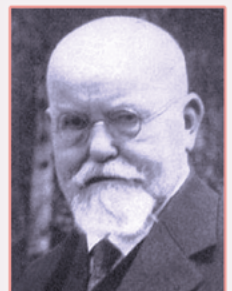
Але Слово не відразу мене відпустило, Господь ніби запитував далі: «А чому Він для тебе дорогоцінний?» Після недовгих роздумів я відповів, що Він дорогоцінний для мене, бо залишив небо та прийшов до нас, на нашу бідну землю. Він дорогоцінний Своїм хрестом, на якому спас мене. Дорогоцінний Своїм воскресінням, завдяки якому я маю вічне життя.

І знову запитання: «Це все?» Після короткої паузи я промовив: «Ні, це не все. Він дорогоцінний для мене як Провідник мого життя, як Утішитель у моїх скорботах, а ще як Той, Хто чує мої молитви».

І знову: «Це все?» – «Ні, – відповідаю, – і це не все. Він дорогоцінний для мене за Слово, яким Він звертається до мене. Він для мене дорогоцінний за Духа Святого, Якого Він дав мені. Дорогоцінний за Його кров, якою Він очищає від усякого гріха». І так далі.

Таким чином мої відповіді на Його запитання склали цілу брошуру під назвою «Дорогоцінний Спаситель».

І тебе, читачу, я щиро прошу читати Слово Боже, ставлячи собі запитання для самоперевірки.

**Ернст
МОДЕРЗОН**

З журналу «Віра і життя», 04/1992

НАДІЯ НА ФРОНТІ

Дорогі друзі, хочу щиро подякувати за вашу підтримку та молитви. Завдяки вам ми можемо продовжувати служіння навіть у найскладніших умовах.

У січні та лютому ми проводили різдвяні програми для дітей. Особливо зворушливими були зустрічі в Білій Церкві з дітьми з інвалідністю. Там нас чекали з нетерпінням, і багато дітей потім підходили до нас з обіймами. Один хлопчик, Сашко, сказав, що все зрозумів зі спектаклю, і дякував за чудове свято.

Дуже запам'яталася поїздка в Добропілля Донецької області. Попри близькість фронту й постійні обстріли, там живе багато дітей. Ми встигли провести програму та вручити дітям подарунки за кілька годин до масованого обстрілу. Служитель церкви пізніше сказав, що це був справжній Божий устрій і що Господь уберіг нас від небезпеки.

Після різдвяних програм ми продовжили служити переселенцям і родинам військових. Багато людей приходить не лише по матеріальну допомогу, а й за словом утіхи. Ось що вони писали після наших зустрічей: «На душі стає легше та спокійніше після ваших слів і молитов»; «Ви вселяєте в нас віру, надію та любов». Такі відгуки зміцнюють і нас самих.

Нещодавно я зустрічався з нашим братом Сашком, місіонером місії «Світло на Сході». До війни він брав участь у наших поїздках і багатьом розповідав про Ісуса. Коли розпочалася війна, Сашко пішов захищати Україну. Навіть на фронті він продовжує свідчити – не лише нашим воїнам, а й полоненим росіянам. Він спонукав їх замислитися, чому Бог зберіг їм життя.

Ми сфотографувалися із Сашком та його дружиною Юлею на тлі карти України, де відзначено сотні наших місіонерських поїздок.

Я прошу вас молитися за Сашка та за тисячі наших братів і сестер, які захищають Україну, щоб Господь зберігав їх і використав у цей важкий час для Своєї слави.

Віктор ТАНЦЮРА

ТРЕНУВАННЯ ТА ВІРА

Дорогі брати і сестри, щиро дякую Богові за можливість через спорт і християнську літературу служити дітям та їхнім сім'ям.

Цього року я мав багато радісних і водночас непростих моментів. Коли до мене на тренування привели Женю – дівчинку, яка часто билася в школі й поводитися дуже агресивно, – я молився, щоб Бог дав мені мудрість у спілкуванні з нею. Попри свою поведінку, вона з великим інтересом слухала, коли я розповідав про Біблію. Тому я вирішив подарувати Жені кілька християнських книжок. Вона прочитала їх усі.

Через деякий час її мама підійшла до мене та розповіла, що вчителі почали хвалити Женю, відзначати позитивні зміни. Коли я запитав, що могло так вплинути на поведінку її доньки, жінка спочатку мовчала, а потім зізналася, що це завдяки Біблії. Я отримав велике підтвердження того, що Слово Боже діє навіть там, де, здається, вже немає надії.

Після цього випадку мама Жені почала більше дбати про потреби дівчинки: вчасно оплачувала тренування, купила дочці нову форму та зробила внесок до спортивної федерації. Велика радість – бачити, як змінюється не лише дитина, а й уся сім'я.

З меншими дітьми ми читаємо журнал «Стежинка» та «Біблійні оповідання». Ці прості видання допомагають їм краще розуміти, Хто є Бог, що означає любити й прощати. Під час читання діти ставлять багато запитань і охоче діляться своїми думками. Я бачу, що «Стежинка» стає для них справжнім путівником у світі віри.

Нещодавно я запитав учнів, чи помічають вони зміни у своєму житті, відколи почали вивчати Біблію. Тимофій зізнався, що більше не хоче брати участі в поганих учинках однокласників, йому навіть дивитися на це неприємно. Аня сказала, що перестала

вживати лайливі слова. Костя помітив, що став спокійнішим і більше не відповідає агресією. Ці свідчення є найціннішими плодами служіння.

Вася, ще один мій учень, з яким ми багато років разом вивчали Слово, мріяв стати тренером і благовістити. Але зараз батько забороняє йому ходити до мене, тому перевів до іншого клубу. Хлопець переживає, плаче, каже, що хоче бути з нами. Я молюся за нього, щоб Господь зміцнив його віру.

Останнім часом до мене дедалі частіше приводять дітей з непростим характером. Так з'явилася Злата – дівчинка, яка погрозувала однокласникам і билася. Її мама плакала та просила про допомогу. Зараз Злата тренується в мене, я намагаюся з нею розмовляти й підтримувати. Вірю, що християнські книжки та добре слово вплинуть і на її життя.

Я дуже вдячний усім, хто нам допомагає. Завдяки вам діти мають можливість читати «Стежинку» та християнські книжки, дізнаватися про Христа й учитися любові. Слово Боже змінює серця, а це означає, що наше служіння не даремне.

З любов'ю у Христі
Наримжан

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ЗІ СТОРІНКИ 27

1. Симеона (Бут. 42:18–20, 24).
2. Єхонія (2 Цар. 24:8–15; 25:27–30).
3. Йонатан (1 Хр. 27:32).
4. Він хотів позбавити Єровоама життя (1 Цар. 11:29–31, 40).
5. Бо запевнили царя в Божій охороні – «рука нашого Бога на добро для всіх, хто на Нього покладається» (Езд. 8:22).
6. До дванадцяти учнів (Мт. 10:19–20).
7. Євангеліє від Матвія (28:20).
8. Іван Хреститель (Лк. 1:13–15).
9. Він пішов проповідувати у своєму місті (Лк. 8:26–39).
10. Для емауських учнів (Лк. 24:13–16, 31).

Усі цитати зі Священного Писання надано із сучасного перекладу Українського Біблійного Товариства, здійсненого Рафаїлом Турконяком (CUV), за винятком тих, що взято з перекладу Івана Огієнка, які в тексті позначено UBIO.

ІЛЮСТРАЦІЇ ДО СТАТЕЙ

c. 2 © Gerd Altmann / publicdomainpictures.net	c. 13 © Altrendolimages / elements.envato.com
c. 4 © Vitalina Malytska / shutterstock.com	c. 14 © www.pexels.com/photo/41005
c. 7 © James Steidl / shutterstock.com	c. 16, 18 © 3генеровано за допомогою ШІ
c. 8 © deeanagelo60141735 / elements.envato.com	c. 20 © wirestock / elements.envato.com
c. 10 © 3генеровано за допомогою ШІ	c. 29 © puhimec / elements.envato.com
c. 12 © ESB Professional / shutterstock.com	c. 32 © Maryam62 / pixabay.com

ВІРА І ЖИТТЯ 4-2026

Засновник

РО «УМТ "СВІТЛО НА СХОДІ"»

Видається на добровільні пожертви читачів.
Виходить шість разів на рік. Тираж 13000 прим.

Головний редактор Василь Давидюк

Редакційна колегія:

Олег Шмонько

Павло Давидюк

Олена Зенченко

Анна Назаренко

Олена Мазур

Микола Давидюк

Вальдемар Цорн

Рішення Нацради України з питань телебачення
і радіомовлення про реєстрацію суб'єкта у сфері
друкованого медіа № 1019 від 28.03.2024 р.

Ідентифікатор медіа R30-03484.

Передплатний індекс – 49283

Адреса редакції в Україні:

РО «УМТ "СВІТЛО НА СХОДІ"»,
вул. Хорольська, 30, м. Київ, Україна, 02157;
тел.: 044-296-86-39; 296-87-69;

e-mail: viz@sns.org.ua; адреса сайту: www.sns.org.ua

Адреса редакції в Німеччині:

LICHT IM OSTEN, Postfach 1340,
70809 Korntal, GERMANY

Телефон: 0711-83-99-08-23; факс: 0711-83-99-08-4;

e-mail: wzorn@lio.org

Адреса представництва у США:

USA, Light in the East, P.O. Box 185,
Orangevale, CA 95662

Tel.: 916-223-1191; e-mail: liteusa@lio.org

**Оформити передплату на журнал, надсилати листи
і матеріали можна за будь-якою з наведених адрес.**

Пожертвування можна надсилати за реквізитами:

РО «УМТ "СВІТЛО НА СХОДІ"»,
IBAN: UA383052990000026006000117462
AT КБ «Приватбанк» м. Києва
Код ЄДРПОУ / ІНН: 14300272

У призначенні платежу вказати:

«Пожертвування на журнал "Віра і життя"»

ПІБ, адресу і номер телефону отримувача журналу.

Пожертвування із західних країн можна надсилати

чеками на адресу редакції в Німеччині

або переказами на банківський рахунок:

IBAN DE07604500500009916425

SWIFT/BIC SOLADE1LBG

Kreissparkasse Ludwigsburg

**Видання й розповсюдження
журналу залежать від молитовної
та матеріальної підтримки читачів!**

Позиція редакції не завжди збігається з позицією авторів
надрукованих матеріалів.

Рукописи, надіслані до редакції, рецензуванню
та поверненню авторам не підлягають.

Комп'ютерна верстка та дизайн: Йордан Пеянски, Микола Давидюк
© «СВІТЛО НА СХОДІ», 2026.

ISSN 1610-9120

Номер підписано до друку 18 травня 2026 р.

Надруковано ООО «Новий друк»,
вул. Магнітогорська, 1, м. Київ, Україна,
02094.

На обкладинці:

© wirestock / elements.envato.com

liolib.org

**Тому Я тобі наказую:
будь хоробрим і мужнім! Не жахайся
і не бійся, адже Господь, твій Бог,
буде з тобою скрізь, куди б ти не пішов!**

Ісуса Навина, 1:9